

۵۰۲
۱۰۰

یونگیکن اول ددی وار او عالم
 هم ائدی قدر بتله خای ادم
 انک سندن ائدی انبیای ۶۲
 خصوصاًکم حبیبی مصطفی تی
 صلا تیک سلام اول شاهه دایم
 که انکله دین اسلام اولای قایم
 دخی اصحاب و الینه که بوند

ادب رحلت قودی داز فنا پی
بگما که اولدی لغت علمی
نه علم بشکستم اولدی
خصوصاً علم ربانی که سلطان
جلال الدین دشت در مغروران
کتاب مشنوی کم قوت جان در
ضیا و نور چشم عشقان در

بگما کشف

بگما کشف اولدی بی تعلیم استاد
انگله ایند رزم عشاقه ارشاد
یقین بلدتم که بیز نو ز کشته معصوم
لغتم او قیا و زینبیه منظوم
اگما هو علم اولد البتہ اسان
اولر عالمده بزم کس خندان
خدا شاد ایلیمه روض حاکم

وَرَدَه جَسَدَه اَعْلَا سُنْ مَقَامِكْ

کَتُور دِي نَظَرِ بَوَاجِه دَرِ مَلَكُونِ
سَلِيسِ وَ شَوْخِ وَ رَنکِ اَمِينِ وَ مَوزُونِ

بِرْهَا نَدَه يَغْدِي بِرْ شَمْعِ مَنُورِ
سُو يَنِرْ حَشْرَه دَلِ نَفْعِ کُورِ

خَدِيثَه بِيُور دِي فِي عَالَمِ

بُو مَعْنَايِ کِه اَوْلَادِ خَيْرِ اَدَمِ

که اولاد

هول و حول انصاف است
چون انان حشمت نفع انان است

کِه اَوْلَادِ اَيْمَا خَيْرِ اَتَمِ سَاعِي
اَدَا لَدِ خَلْقِ اَنْدَنِ اِثْتِغَايِ

دَلَا دَمِ کَمِ بِنِرْمِ بَرِ خُوشِي نَامِ
نَظِيرَه اَوَّلِ اَوَّلِ طِفْهٍ حُفَامِ

کِه بُونَدَنِ دَاخِي اَوْلَا حُوقِ فَوَايِدِ

بِي نَفْعِ اَيْدِ کُرِ اَنْدَنِ زَوَايِدِ
شُکْرِ دَنِ کُونِه کُونِه بَسْبِ حَلُوَا

اولر بر ذوق هر پیرنده نشا

مزین اولی بر محبوب زیبا

کیوب انوارع الموانیله دیبا

ورر هر رنگ اکابر در لوزینت

شکور عشاقه در لودر لوز حالت

نه دکلو وارد انده جواهر

کتور دم بوئده الاله اولنا در

تودم انلاری

تودم انلاری که استعجابی بو قدر

ولی اولماین انده بوئده چوقدر

کتور دم مسنوییدن چوق غرایب

که اولامو لویله بوکله راغب

اولن خا انده واردر بوئده اما

دخی وار بوئده نی خا رعنا

یوق انده دخی قطع اولدی غیر

کتوردم از بی ایچنده بر تبر
تمام اولدوتم بر قطعه موزون
یزردم انده بر تبریب همایون
که اولافادسی بر مصری
بر تبرکی اولانده نیشونه کم
تبرکی فارسی بی اولامقابل
بلور اهلی که اولدو بونظم شکل
بود که

بیلدو یوم
وادی
بجی حضانة

بودسم ایلدم اول بیتی تبریب
که بیلدو مبتدی احوال تبریب
جو الطاف خدا کوشتری اتمام
ددم بند آخی کفده شاهی نام
کدام شاهی مولوی هم
دیاد مشناده مغلوی
محمد الله که در معنوی تم

که غواصان خار مشوی بم

را دم بو بو کف بولک شربت

که اوزانله اطقا که قدرت

ادالر فرسله اوزانی قاصد

اولا لر علم مولانا یه قایلک

زهی عزت زهی دولت سعادت

انک که انده اوله بو علمه لیاقت

اوله

زهی عزت زهی دولت سعادت

ولیکن

ولیکن قوزوم بر جاهل دون

که انک اولکیا کز طبیعی موزون

اد احز و زنده تقطیعی نفرایم

ادیه خرنایله معصوم تعلیم

دکیک اولکر اده بو موزون کتانی

خواب ایده او طبیعی ستطانی

یقین بلکن که بر او غلنچ اول

او قویا شغوی ناموزون و مهمل
اولر طبیعی دگیل و کسنت و مخبون
قلور حار و هم او ملز دانی موزون
مکر بر فاذق و استاد کامل
انی جهد نده ایده وزنه قابل
کلور وزنه ولی بو ملز سلامت
قلور طبعیده البت بر دگالت

قوسک اگر نیکه بر تازده نهالی
بوسه طوثر لرنی اکلنه منالی
یه ییگی بر دغه کم اوله اول خال
قویا بسن بو یی یوموق ایندی یاک
خدا قهر ایلیم اول جا هله کم
او قیدر نظمی کز اولت معلم
اکار کم او ملدی منظوم مقودور

وَتَعْلِيمِ امَّاكُ اسْتِزَارِي مَشْتُوْد

خَابِ الْمَشْرِدِ كَفَّةِ شَاي

بِهَ كَرِ طَبِيعِ وَنَا مَوْزُونِ وَعَاي

بَنِمِ بُو كُنْفِي سَنِ صَقْلِي يَارِبِ

شَوْلَرْدَنِ كِهْ اَوْلَمِيَا طَبِيعِي مَهْلَدِ

نَصِيْبِ اَلْمَنَةِ بُوِي ذَهْنِ كَقِيْمَةِ

نَصِيْبِ اَيْتِ ذَهْنِ يَاكُ

مفاتيح

مَفَاعِيْلِنِ مَفَاعِيْلِنِ فَعُوْلِنِ

دَر شَنِ جَانِ بَدَرِ عَلِيٍّ دَنِ وَ كُونِ

اَلْمِ اَتَشَهَّدِي تِي خَيْرِ لِهْ يَادِ

اِكِي عَالَمِدَهْ يَارِبِ اَيْلِهْ دَلْ شَادِ

القطعة الاولى

تَكْرِيْمِيَا اَدِي دَر رَايَزِدُوِي نَزْدَانِ خُدَايِ

دَاخِي نَزْرَكِ اَوْلُوِي بُولِ كُو سَتَرِي مَهْلَدِ

هم دخی بیغز اولکم وره صدقن خبیر
 بای توانک در یوسف دیر لرای
 لب طودق و رخ یلق چشم کوز روی نوز
 کز یکم ز کان حزه دکت ال ایاق اولدی
 گوش قولق دوش او حزن موش یکن هوش
 دود دون بود ادی زود تنز و رود جان
 کار دخلق آرد اون دحر نه بیگان دیش
 نینه

نینه شکوزده کرش تیر ولمان اوق و بای
 خود کونش ویر زمین ز ال چه کول آسمان
 یغمه باران دکل ابر بولت ماه ای
 کا و اولکذا کتر قتر خ ایشک اشتر دوه
 اسب ات و ماد بیان قصه غ و هم کوه طای
 فایده کز بر عبث کسه به بیهوده دی
 هم دخی بیهوده کوز سو یلر زاز فای
 نینه

نار و طنبور در جنگه شستار باک
افلح و بر بط قویز دهری دد کل دف و نای
بوسوزی از بر ایت کو کلک ارج یاری

این حکم یاد کن ز نیک دلت می زدای
مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

کم بوکتانی او فر علم آله اولر قولای
القطعة الاخری

کت بر وو

کت بر وو سویله یلو کل بیبا
از چه نیدن چون نفته چگونه چرا
ایچ طونه شلواردی بیل استین
کو کلک بیر آهن و قفتان قبا
نغز د کل کو کلک بسینی مغز
جغز و وز غ غول درر قور بیغا
اولدی در تپه ترجه در قیو

گوشه بوجوق اورده میان او گرا
خویش خصم قوم و قبیله تبار
یاده دی بیگانه بلش آشنا
گر به گدی ناوه سنت قاروش
اولدی بیر ستار دده در دنیا
تله فوق و دام طوزق نام ادا
شامله نام اخشم و طل کل در ا
طوزنملک

۱۶
طوزنملک و اتمک و ات نان و کوش
مکست بیغت بوزجه اش مکتبا
بغدیہ کندم دی و ارزن طو
ازیه و بوکریطه جوولو بیا
ارغنه دی کارینه اولق ناودان
دانی دکرمن ندر اسیا
مخوتوکسی نما ادا

سزیدین کک کوردن بکا
مفتعلنی مفتعلنی فاعلنی

ای شش خوبان جهان در حیا

القطعة الاخری

اچوق ک شاده و بیستانی ابن ابرو قاش
دخی برادر و همراه و دس و یولداش
صمنلو کجه کله کل کورج کورم ریل

سفال

سفال سفی در درخت و سنگ و کوردن
صواب و خال در در طبرق ایش او دلیل یاد
هم اشک کوزیشی در خشک و تر و اولد باش
خردن المقوه صتمق فوضن ترال
دی سودا صیه کالاندر متاع و قاش
اکن برز کوروش کین شیار نطس
بکار اکل بیدرونج بلوب دویک بچ چاش

بزمی استی امین شمع در
 یوشش نه رام و صیوش جنک در دخی بی رخاش
 اوقتی در کش که کوندز صغر لین اولما
 کوان بلوش شب و روز هم و کاو مباحش
مفاعیلن فاعیلان مفاعیلن فاعلکات
 سنگله او لیدم ک شک با تو بودم کاش
القطعة الاخری

زغن جلیق

زغن جلیق اولدی و قوتال دال
 کیوتتر کو کر جن قنت بیروبال
 ستاره و اختر دطل یلدره
 دی پر وینه او لکر یکی ای هلال
 هلاله مه نو دینر یار پی
 صمان او غریسی کهک ان ابه شال
 آری یہ دی زنبور و کند و قوان

شکو و فحشک انگین اولدی نال

بلوکل صباچ و اورلی و صر قوع و بک

دی کی سو و غول و فرخال و خال

دی او غلن کوردک و کناک کرز

صوان دریکت بور او غل سپر زال

بنامش نه فرتوت و قرغل دو موی

قوی سیره زن ای ویل ماه و سال

سکنی دارم

سکنی دارم از در به از من لیستان

سوزم وار ایو اچودن بند نال

فعولکن فعولکن فعولکن فعول

کدی سکر جمال و قلیت کمال

القطعة الاخری

دیر کدر اچوقه باده و مل هم بیاله قام

آرق کینزک و قول دی بنده هم غلام

سکنی دارم

سکنی دارم

کند و تخت سغری قینت علف ایروم نیام

طلم نام و بود ج و ام و کس ام و مراد کام

هم کام دد ایدم دخی دیر لوطمانه کام

ای دشتگیر دامنت اذد کت کی علم

ای ال طتوچی اتکل الدن جن قویام

منفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

علم او کردن کنشی پول در بوجه مقام

کنجک سر چه صر چه دخی ابکین در

سوز چه طین یعنی بلغر د خیر نیام

بر بند در کلدک اف سار در یولو

فتر اک ترکی زین ایر اولدی او یان کام

کعلیز کی تابه طغن جو ملکه دی دیک

جوشید و تخت قیندی و بتدی حیل

شیر و تیغ دی قلد شنه ضاه

تخت

بازینه باغلق ایون اتش لدر
ایضا ایراک اولنده وار دنده و شاد کدر

القطعة الاخرى

تارن شکم نافه کونک بیل در میان قوشی مگر

دافی زخندان در اهل سینه کوس در دافی بر

زنگ و چرخه اورداک جگر تیزی کند یعنی قعر

اهن در در کوس بقر کوش نه نسیم التان نه نذر

اندیز قالی روی توج اسان کلزد شواد کوچ

از کرها زو کوش قوج دیشی وار کلمه ماده نذر

کارد نهفته

زوجه
بعضی عورت است ای بی کسی

کارد نهفته کز لوایش کان در جماع و بوس اویش

ضوی کرده یعنی در پیش عورت زن و شوهر در دار

خم کپ در دست سبوان سوا و تا این کوبند

اول ارداشاغه یوق و پیش و پس و زیر و زیر

بورجک او ده و امت کزار اردم قستی بر شتم خار

بونده کتور اینجا بیار انده الت اجابیه

او تر رفه بلز کز له قچ کند وی قور تر ای او غل

منشین بناد انان گریز خود را زهاکن ای
سفعولن سفعولن سفعولن سفعولن

فقا که با عمل محبتی ناپ جهانمندان بتر

القطعة الاخری

چشمه بگر اولدی کوزه بر دق

استانه جوی و جوی ادمق
انداختن و فرو فکند ن

المق دخی

المق دخی استغ بر مق
زرد اولدی صبر و کبود در کول

قاده سیه و سید در اقی
هم سرخ قرل نیشل در کسین

نیل اولدی چو ذکرینه توقق

طنت اولدی چوق قتی در دست

هم ایری در دست و نرم پوشق

قود تلدي اولدي اولدي قورق
 منعول مفا عيلن فعولن

علم اچره درر سعادت اطق

القطعة الاخرى

بچكذ يعني طره هم ركل طره دي قانه خون
 باز نيلش جوق سماط ادا كسته بنسار خان
 باز كونه عكسه در داخي ملكونه فكر

كف ايه و ناخن اولدي طريق

انك شت كستر اولو بر مو

سكالوج چكشي شت يورق

كشتي كي درر طره زورق

هم شيت و فراز انش يوقش در

يوكك خويلند و بيت اطق

بر صيد انكس كه شد هو اسان

قود تلدي

منظوم
 طالع رسول الله صلي الله عليه وسلم
 من حافظ كتابه

در لود دلو کونگون باشی ایشانی کونگون
کوده تن روده بغز سق بو کزل او یکن کرده
ایکوینهلویکا شوکت یان اوچه کون
رسته قور تیش و لیکن بینه بغلو کت صب
موی قل قامه قلم نامه بتی در جامه طون
صچ کناه و صچ بیفشان صچ بیری ایشانی
ور بیزن قویر یکن بهراش قوص بتر اش

بیراکی

بیراکی اوچ درد ویش بیل دو کس جار و بزوشت
القی هفت و شست و نه ده بیدی کالز طوقزاون
بست و سی نیکی او تیز چل قوق و نیاه الیادر
تصت و هفتاد التیش و بیست در کالیوه یون
دافی شتاد و نود صد ککن و طغان و یوز
بیل صراد و صبی صبت بستمار و میکن از موم
ایرا و کل اکل بیل یوف قلغیل طشوده

اندرون اگر شکستی ورنه میمان در برون
 فاعلان فاعلان فاعلان فاعلان
 صیف اکام دام جهل اچننده قلندرزون

القطعة الاخری

بوز زیدن اوز ملک در نور دیدن در در ملک
 زمین را خول بر کردن لاری پیری طوکر
 ربودن پیغمبر دیر لر نمودن یعنی کویستر ملک

زدودن

زدودن بصدن اجمق در بسودن در در ملک
 رکن این یافتن بو ملک بو ملک یافتن بوطق
 رسیدن ایر ملک و دیر ملک خیدن یافتن اور ملک
 خا امیدن خا رسیدن صلیتق ط ملائق در
 صور متق اولدی دامیدن دمیدن یعنی اور ملک
 غنایان اولدی سور تنمک بگر دیدن در در و ملک
 کزیدن در اصمق داخی سکل لاییدن ایت اور ملک

یلک نف سوختن یعنی در زبود و سخن دنگ
 خمیدن رو فتن یعنی اکلمک دخی کویر تک
 اولر انکاشتن افراشتن سزماک و قلدر متق
 دخی پنداشتن برداشتن صنماق و کویر تک
 طپیدن در طلبایمق دمیدن کسینه او کسیر تک
 رمانیدن در اور کتمک کسانیدن در ایر کرمک
 چه باشد کسرت از تاج ز مردم خویشتن دیدن

نه اولا

نه اولاصو و و غراق بوزدن ادمدن کندوزن کور تک
 مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
 کر کدر کندوزن بلز لره کندوی بلدر تک
 یافاح القطعة الاخری بارزاق

شده کسیر و توددی قیغوفله در اغم اغم دهقان
 سوزیه کله تله توره دی دله کسیره دله دی زبان
 اولو خانه کی دخی کی چین قش دی دکل سوزیه دی می

قَمَش دِي نِي سَكِرَه دِي تِي اَلِك دِي مَحْشَكَل
 كَرِه يَاعِي مَسْكَ وَيَا بِيغَل اَدِي نَهْرَه دَر اَوَلو بَهْرَه دَر
 اَوَدَه زَهْرَه دِي قَوْق وَتَوْق بَرِي اَبْدَان بَرِي مَالِيَان
 اَوِي كُوف وَبَط قَز وَفَاخْتَه اَوَلِيك كَلَارَه وَتَوْقِصُونِ
 قَوْش مَرغ دِي تِي بُوْرِي دِي بُوَه لَانَه دَر دَخِي اَشِيَان
 شُو جُو جَل اَوَكه اَوَله ياي اَجُون اَكه كَاژَه دِي مَش
 دِي اَكَاثِيِين اَوَه خَانَه دِي دَر كَه سَمُون اَبْتِكَل اَشِيَان
 سَكِرَه دِي نِي سَكِرَه دِي نِي سَكِرَه دِي نِي سَكِرَه

سَكِرَه نِكِرَك اَوَلِكَه قَوْل اَوَلِسِن دِين اَوَلو كِرَنه قَو بُونِي اِنِي
 بِنُو بَهْرَه اَنِكَه رَه مَشُوِي بِيَزَرَك دِين بَهْل اَبْنِ وَاَنْ
 مَتَاعِ عِلْنِ مَتَاعِ عِلْنِ مَتَاعِ عِلْنِ مَتَاعِ عِلْنِ

بافتاح العطفة الاخرى بارز آق

تَكِرَك طُولو وَتَاژَه دِي بَرَف قَرَه دِي تِي نِه دَر
 دِي مِش قِيُون وَوِي بَرَه جَوَانَه اَشِيَان كَرُونَه رَه

می زبید و مانند قلب می ماند بکار
آه

دندان دشمنش در بلك و تا زارش در
آه

بود از عی دی پیشم بود که قالیه ۶
آه

یوقلغه بالانتر و بالانوی و خوبی در
آه

ایر لکه دی پیشم و کربلک بستر
آه

رفیق و لغز بر پیش و او بجای تو
آه

بیکار و صوتش صورتی دی چهاره و
آه

میداد

میداد بمن ویردی بها عدل در داد
آه

دندان دشمنش در بلك و تا زارش در
آه

بود از عی دی پیشم بود که قالیه ۶
آه

یوقلغه بالانتر و بالانوی و خوبی در
آه

ایر لکه دی پیشم و کربلک بستر
آه

رفیق و لغز بر پیش و او بجای تو
آه

بیکار و صوتش صورتی دی چهاره و
آه

کون بتدغی بیر باختر و طوغدی خاور
 کو جلویه بقوانا دلدلر لیک بهادر
 الپ اولدی و نیوا اولدی دلیر اولدی دلاور
 شایه دی لوجه دخی لوکل الزه نی دکت
 لنگ انغدی دل زه لال ایدو صغیر
 قیز امغه سر خیزه دی در پیه در بیز
 دنیل چینی ازخ کجکل ادر داونیز کرد
 پیروز

پیروز ظفر اونکو اولدی کمالش
 یاداش کشتی کین او دشت مکن دخی کینفر
 بو یوق طوت و کیر یول و طوغری یوری دایم
 فرمان برود در شوبره و داکت دو ایدر
 مفعول مفاعیل مفاعیل مفعولن
 علمه عمل ایت تا بولسن جنت و کوثر
 القطعة الاخری

بمعنی یای بی

هم یایه دی تابستان دی کولک به هم یایه
هم داخی زمستان قش دی قوکت به هم یایه
هم یاز بهار اولدی یاییز کوزه دیر لر
استی دی و صووق دی کر مایه و کر مایه
اولکم اوله اصلی اول یال نراد اولدی
اولکم اوله اصلی اچق اول اولدی فرومایه
اماده بیر قلنیش پر داخسته دوزیش

نازلنق

نازلنق و دوزنگ نازیدن و پیرایه
ماهی بلق اولدی مار ایلان و قرجه مور
عقربله چین ادی کر دم در و صد پایه
خروزی که اندوزی فردا میا ن آید
بوگون که قرانیر سن یارن کلور اور تاییه
مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن
یوقدر اکی عالمده ایلک لپی سیر مایه

القطعة الاخرى

المسألة الخامسة

دیر لیر کنیده کنده

بک سسته اوزیش قوتیش کنده

ز خنده فرخ قوتلو و خرم

شاد اغلیق کو ملک کنده

بل افریشنده یاز دجی

رزق ویر جی در روزی دهنده

هم بیله جی

هم بیله جی به بوینده دیر لیر

سیک دجی به دیر لیر دونه

هم جیل جی هم دایا لیر جی

اولدی کشنده دایا کشنده

خود را استودن کند و تی او ملک

لاف اوردی دز هم کپ زنده

هر چه خواهی روضاه در تو

بهر تو نیکوی کن بتو بند اینک از من

مویا سن ایلیک آیله سکه اولدا اشته بندن

متفاعلن فعولن متفاعلن فعولن

یار او و ما یوردن ایلیک اوردن

القطعة الاخری

بله کل اقل ایچی هم قلیچ اولدی دانه

میتین کولنک و کورک یارودی داخی مایه

قیلک

قیلک یلنک و قولک تنک اولدی طارم تنک

مانی کتانی ارد زنگ دی زنگ ایسی ویا

طرنه کلنک در زنگ طرخ کاچی ویلی ننگ

عاد اولدی ختنه سنت منت دیش ییلا

مفدانه در عشور اشپی و یاغ روغن

بریان اشینه کور داب دیر لرجناغه کاه

انجام صنول و دشتنام سولک کتاش او ملک

اولدی و کلیدی

قیلک

دشت اووه در لکن طشت بینان دلدی
 انگور اوزم ارک در الو و د ارمود
 سبب الی ناد انار و کلنار دی کرا
 اما چه باشد الی طوشنجل و طوغن باز
 یوسف دلوجه طوغن هم شب پیرا
 ایونک سونگیده اولدی ببطر و لیکن
 هم خارخار دیر لرا اولسه کوکلده تا
 شادی مکن

شادی مکن تو با سورانده میار باسوک
 ساونله سن دکونه غصه کتور ره یاسه
 مفعول فاعلان مفعول فاعلان
 سلطان عالم اولدی قانع اولن پلا

القطعة الاخری

ابوخرس و طوکنز نه خوک و کرا از
 سکن مکنس ایت کسکل دی خکنز او یاز

درد شکم و آرن و بید است قریش

قوله باز و دی هم قو لاحه دی باز

سوزن آکنه کز آستن و کوفار

اوش کزی درد خنی دی صندیه

په این یصی یغون کسب و قضا

کوته و کرد دگر می اوزن نه در آن

دیده کوز کور بین و بق بنکر

یقاب سوز

یقاب سوز از بسای و ایلک بساز

بچی در تاز یا نه یورث اتمک

شکر کتاز اولدی هم سکر کت بتاز

قلعق درد جهیدن و بازی

اوین و قلعق بر ج اوینه بیاز

درد منگ مایش و جرجک منجو

هم چی سرم درد صوغن خوبیکاز

بچی اوت در تره دن یصه رق سیر قلی اولره

دل مارفت و می نیاید باز
ای کوزل یوزلو بیک کول و نازکن

ای شیه خوب رو خند و بنان
فَاعِلَاتِن مَفَاعِلِن فَعِلِن در بحر الخرج

ایره مقصوده هر که صقله راز

القطعة الآخرة

زینختن اولدی الملک هم دخی مکتودر الیک

بیم در قور قوصیر و در بیمار

داخی بر سیار جوق در اندک از

هم کم الیک در فر او آن تول

اولدی خرسند قانع و خوش از

بیش خورده او تمه قاصد دی خوید

کف کسک دی او رتغه اثباز

کولایر کتدی کلدی بیینه

دل مارفت

بقره
سورته
و غیره
سورته

هم دخی اشو کل سرخ اولدی سیوس اولدی کیک
خواهر و زودک ش دی مادر انا انا انا انا
ادمه مردم دی ولی مردم چشم اولدی بیک
همه و همینم در او دن هم دخی خاکستر کل
از او دانگشت که افک کوز یعنی زک
زنده دری زنده بمالو طونه دی اخی ادم
سختین و جرم کون و بوکت دردی خواکت ۴
۴ ۱ ۰ ۰ ۰ ۰

بوزانه

بوزانه دی خنک و سمندا اولدی قولا اولدی
سرخ و شک بیلکن نزم رو اولکه اوله دولک
چند شتانی بکنه این رو کشت با بجا
نیکی ایور کسن نیزغه بو کید شک قندیه دک
مفتعلن مفتعلن مفتعلن
مونه صبر شک اشک صفت شک کل کراک

بایضا
بایضا
بایضا

القطعة الاخری بافتاح

دیدزه هموار دی هم دخی یکان
 کس بیست اینتر قصه اوردی کنان
 تیتیک در چک در دخی خایسک
 در تپی بی دی چوبسای هم اکره کوهان
 طغ دبیسینه دی شخ گریوه نلک در
 کوه طس کوه طغ اوردی کوهان
 اولدی طمان الیر هم بتر مکنه مخنو
 یعنی چه طمان

شبنم

شبنم چه طمان عرش کور زمان
 هم دخی رخسندره در الیر بیجی
 هم دخی تابان در دخی درخشان
 معنده در یک خوش اکلر دکل در
 هم زه وزاد دول و دوش یون یوس
 بوکلم چین صبر زینج خم شد اکلدی
 اکر بی کتو و یوز چور روی بگردان

بگذر گیتی و ایام بنوش و بیگشام
دم نفس و همدم ایش صوکه دی بیابان

خرقه ز کوارق بشت بیل میان در
آب روان دی اقر صوکه روان جان

من بن و بتمن من و کیده در رصاع
اولیک پیمان دی عهده دی پیمان

اولدی کردان و کینگ اغزو یینی
دختر و زقر کردان هم او جز ارزان

دم نفس

بگذر گیتی و ایام بنوش و بیگشام
قوتق آلن میربان دی قونغمه مان

میوه عیش بیوه طول خبزه قاون
یاتله تا و اوریم هم اوله تا و ان

قیش اوی کاشانه در کاخ در کوشک
چرخه و زواره دی هم دخی ایوان

دی غمگسار درد دوشه همدرد
دم نفس

دم نفس

صَوْرَتِ كِ صَوْبَانِ نَهْ اَوَّلِ جَوْكَانِ
صَوْرَتِ كِ صَوْبَانِ نَهْ اَوَّلِ جَوْكَانِ
صَوْرَتِ كِ صَوْبَانِ نَهْ اَوَّلِ جَوْكَانِ

تَوَوْلَن طَوْبَجْ كَوِيكِ غَلْطَانِ

زَا لَهْ صُوْدَهْ بِيْنَلِنِ تَلَعَهْ دِيْرَكِرْ

مَعْدَخِي طَاغْرَجِغَهْ دِيْدِرْ اَنْبَانِ

مِهْرْ كُوْنَشِ دَاخِي بِلْ مِهْرْ و مِهْرِي

سَاوِي و بُوْر نَدْرَقْ دَوَا جِي سَتْرِيَانِ

كِي دَخِي كِيْدِرْ بِيُوْشِ دَاخِي بِيُوْشَانِ

نِيْفَهْ دَر

نِيْفَهْ دَر اَتْجْ طَوْنِ يِقَا سِي يَا قَهْ كِرِيْبَانِ

قَا مَوِيَهْ بِيْتَلَا بِي صَقْلِي دَر

بَا مَوِيَهْ بِيْر و زِدْ كَا دَهْ سَتْ نِكْمَهْ بَانِ

مَنْتَعِلِنِ فَا عِلَلَاتِ مَنْتَعِلِنِ فَع

يَا رَا و لَهْ دَا اِيْمِ سَكَا مِهْتِ دَر اَنْ

القطعة الاخرى

حَدِيْهْ قُوْشِي سِي حِيْنَهْ دَخِي قُوْجِي سَتْرِيَانِ

صود اولدی بد اندیش اوزن کوردی خود بین
 یغون زفت نکیل دکل زفت ولی زفت
 ندر قیر دی قیر ه بولاق نقره این
 ندر طاع آرکی تلک قلم ملک و اوزم
 مویز اولدی و قور کوردی خود بین
 دی شیر ادرکنه روبه دندر دلکونه گفتار
 دندر تلک ه یارس در ر یوز گنام این
 دخی مویته دی زوردخی دیرج و دور

اروق طاع

اروق طاع ایشکی کوردخی کورد در زمین
 ک اوله طولواقی دکل کیمه پیر زرد
 کرا اوله جنق التون دندر کلاسه پیرین
 پیر ندر ابر ششم هم دی دیباج و اینکل کن
 کوزل خوب اوله زیبا ولی زشت اوله جگرین
 دکل صلوقه فوشه دخی از غه تو شسته
 قیق ناخورش اولدی دکل معکبه یه خردین
 کوکل ندر ادرکنه سنی سارن و طتلو

دلاچند فریبند ترا فریب و شیرین
مناعیل فعولن مناعیل فعولن
درش علم و کماله ادا لک کسین

القطعة الاخری

شانه طرق بیق بیروت هم سقل ادی ریش
ریش صلیق در دنی برت بشت ادی ریش
چیره یکن دی مکنونه زیره و غیره یوسحق
بسیار معنی غایب

بالی آرینک چونوش در دیکنی دافی نیش در
کوز قبغین بیلدی بی طولود در کدوق قیوق
توش نهی و باش سر اارتوق یعنی ۶
قویبرغه دم دی ریم ادرک نیم یرم صرم دوال
صنوصغری بشتی ندر کله و سا ویش در
طاشنی دانه یاد کند ارقسی کوز خود کوز بشت
کونه و ساقلی قبا کوسج و بلکه ریش در

مشغله دي مزده و مزدي دومي گري
 ويره آري و ريزه اوقيك و زه پيش در
 ر و نوق فردي دي دگر بليت تبرولي كير
 قلغمه دير لراوق و ياي قو طبق آدي
 طبعه دي پير گشت و بسلكه دي پير و رش
 زاهده يار سا ديك مندعب و دين خویش
 اتلو سو اردو رتبه يايه بياده درنيا

صاج

صاج

صاج ايغي يايه در هم صاج پيش در
 اينست آب فوشكو آيد آنكه گشت
 بودر ايو سكيه صو كاله او كه صو صيش در
 مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن
 علم و كمال و معرفت عارفه اوز كه عيش در

القطعة الاخرى

بوتر غم دوشه دي جوزه بله گشت
 صاج

بیت دی صنعتی بینت گیتان دکل
 معنی گفتی و درفشک بری سفق بری بین
 و قیه ز ا غ دی دام ا غ وینا غ ایلک او بی
 بند یغ د ا غ طغ و نا غله برستان یا لینز
 بریر ویش یوری کم سا که قیامتده کر کل
 روشی رو که ترا باید در دستا حینز
 فعلان فعلان فعلان فعلان
 فاعلان

لوله در نایزه دی صنوله جیب و بوله کینز
 صمزه یه چرک دیشل دخی کز کین لیکن
 سید که پوخه چمین دیر کر هم د اخی کینز
 غنده او د جگه دی صبار و ا رو من و کسوه
 اونکو لک خو سیته اولدی هم استینه کینز
 کارگاه اولدی دکان جنبه ا معنی دکل
 یا ایباف اولدی طها دخی کز بلس اوله کینز
 بیت دی

اینها
 کلمات
 است
 در
 این
 کتاب
 است

گورمیه هیچ سعادت یوزن او غلن که اولد حین

القطعة الاخری

تک جمله وقع اوزم تکاکی در تال یعنی اوزم توی

هم رز در اوزم صیغی سیرق در حال

سیرق دخی بر کل در آغ حاصلی بار

گول بیخ و لیک بکس مد در دخی حال

بو عموق خفه کردن اولدی سیلی در لوس یعنی بون بون

جلدا اولدی

جلدا اولدی لغتده قانک و هم چالاک

هم زرف در کل شکر اولو کاف و شکاف

دی یارغنه کو حقوز در دخی مغال

یول بار دخی یول دخی اوج کله بار

تاج افسر و کرسنه ارج زاج اولدی زال

اولکه اولدی ایو و طوی ایگانه قورقو قورقو قورقو قورقو

انکه شد نیک و راست اورا چه بال

مَنْعُولٌ مَفَاعِلُنْ مَفَاعِيلُنْ فَح

دَوْلَتُلُو اُو كَم عَيْبِدُنْ اَوْ زِنْ اِدَه يَاك

القطوع الاخرى

فَرِيْبُ الدَّمَقِ اَوْلَدِي فَرِيْبِدُنْ اَلدَّمَقِ

كَيْتِي يَا بِلُوْسِ اَتَمَكْ نَدْرُ يَعْنِي يَا دَمَقِ

كَرْشِيْدُنْ دَر دَرِي كَمَكْ كَرْشَانْدَانْ دَر دَر اِيْتَمَقِ

لَعْتَدَه بِمَنْكِيْدُنْ قَوِيْبُ طُو طَلْدَمَقِ

غنودن

عَنْوَدُنْ اِحْرَقْتَمَقِ اِيُوْمَكْ سَبِيْدُنْ

بِيَا لَشِي نِهَادُنْ كَرْ خُو بَصْدُو غِي بَصْدَمَقِ

بِكَنْمَكْ سَنْدِيْدُنْ كَزِيْدُنْ اَوْ كَرْتَلَا مَكْ

سِرَا يِيْدُنْ اِد لَامَقِ بِيَشْرِيْمِيْدُنْ اَوْلْتَمَقِ

چَرْشِيْدُنْ دَر دَر طَمَقِ مَكْ خُوْرْدُنْ وَا مَكْ

زِيْدُنْ مَكِيْدُنْ مَعْمُ بَغِيْبِيْدُنْ اِكْرَمَقِ

سِتَابِيْدُنْ اِيُوْمَكْ دَر دَر نَكِيْدُنْ اَكَلْمَكْ

القطعة الاخرى

دى فجا و غلطيدن گرنگ بوالتمق
 چرليدن در او تلامق هم اعستن اصلا مق
 شدن ترز بار ان يعنى يعموردن اصلا مق
 به از جانست اين گفتار اگر ميکنى باور
 بسوز يگدرر جانندن گر ايدر گل
 فعولن مفاعيلن فعولن مفاعيلن
 گشتى او صلوة بقدر در ايشى او صلوة
 القطعة الاخرى

چم اغاجى کبير و قين اغي غوش
 اغ دالکن حول در بوم بيغوش
 کيرير او تکي کوزنه دي دي دونه دي
 دن اصرا غي کيمايه دوست و بير دوست
 دوستک جامه قاب اولدى غريان يلق
 در اغوش کن قوچ قوچاق اولدى اغوش

ستمک فلم دردانی بسنی بوردن در
 قفا حیره قولی دنی در بنا گوش
 دی کرتی به چیزی و میمون کبی
 هم آموگیک طوشنه هم دی فر گوش
 ستمک خور دنی سیر بوق روزه اورج در
 ادک موزه اولدی بیج اولدی بالوش
 اویق طوشنه دیو فرسای دیر لرد
 خرد عقله دی اوکی کیمیت بیگوش
 طوفشوق در اسیب و اشوب او زکی
 اورش رزم در قاتی غوغا خلالوش
 فرشته سروش و ادب اولدی فرهنگ
 دلویه دی دیوانه هم داخی مدهوش
 صلیبوتیر دیک دی رها کن دی تن زن
 دیکل ایسک اول هم دی می پلش فاموش

او حق
 و بیخبری بر زبان
 او حق

خرد عقله

ستمک فلم دردانی بسنی بوردن در
 قفا حیره قولی دنی در بنا گوش
 دی کرتی به چیزی و میمون کبی
 هم آموگیک طوشنه هم دی فر گوش
 ستمک خور دنی سیر بوق روزه اورج در
 ادک موزه اولدی بیج اولدی بالوش
 اویق طوشنه دیو فرسای دیر لرد

یعنی بیکر نه طوم
 و بیخبری بر زبان

اَجِيلٌ اَدَى اَنْكَلِيون بِيْتِ بَرَكْتِ بِيْتِ بِيْتِ بِيْتِ

مَوْتِكِ مَعَكِ دَر رَهْمَكِ اَوْلَى كُنْتِ

اَنْكَلِيون بِيْتِ بَرَكْتِ بِيْتِ بِيْتِ بِيْتِ

چِر كِن و جِيل دِي چِر كِن فِشَو كِوِي زَكْتِ

كَالِكِ دَر بِيْتِ كِ اَوْلِ اَزَلِ نِه بِيْتِ دِي

خَوَاعِدِ اَمْدَانِ بَرَكْتِ وِي بَرَكْتِ اَبَرَكْتِ

فَاعِلَاتٌ مَفْعِلُنْ فَاعِلَاتٌ مَفْعِلُنْ

دِيَا بِنِ كَا دِي جَلَسَنِ اَبَرَكْتِ

بَلَوِيْمِ بِيْتِ كَفْتِنِيهَا تُو بِنِيوشِ

فَعُولُنْ فَعُولُنْ فَعُولُنْ فَعُولُنْ

اِدَا اَسْتَادَه خِدْمَتِ صَبْعِنِ اَو اَلْمُغَلِّ لَوْنِ

القطوع الاخرى

مَوْتِكِ مَعَكِ دَر رَهْمَكِ اَوْلَى كُنْتِ

دَوْرِخِ اَوْلَى طَامُو اَدَى كُنْتِ اَوْلَى اَكْدِي بَكْتِ

اَجِيلٌ اَدَى

گوینگو داماد در اوینکش مول

فشمگین طیره تبیره در طول

اوغل اوغلی در بنیره کپری پیل

دولکه در قاصرغ بیلکن بادبان

اچک پستان دی جلق قوین کستان

یالی پیش دوشک بکر خاب دوش

کبک کلکن بیره کینک ویت کیش

طبعی و طبیعتی در ادملک نهاد و کسرت

القطعة الاخری

جاء منصب جاه قوی راه نول

گاه صامن که دخی کا هو زول

قینتازن مادری پل شوی ار

ینک قینانه یووو زن پدر

نول و زبوری در فرزند اوغول

گوینگو داماد

چکره طمده کنفلو اتمک طنغره
 ارده طغوکف کلاش و هم کره
 یوز هم بدفوز اغز اور دتم
 غصه و قیغونیش ند و هم دتم
 طور مق اولدی ایستادن کاکتن
 اولدی ایسماک و قلمق خاکتن
 هم پیکر استور لغز سیمک در

زیوه چیکل

زیوه چیکل جرس اکت کرفاب در
 دیدبان کوز جی طنق در هم کواه
 صیغنا جوق بیره دی جای پناه
 دی قیاجوق بیره هم جای کوریز
 داییه تارک دی تارک دانی نینز
 تاش در یوز ده چغت هم دامغول
 اور در زانو در و طویق پیزول

دو ملک و حقوق در در یک طاق
 ماچی بالان ای در استلم
 بدنه در طینغ دی کنب و
 سنگ اساو سرف او سرک
 کز لو در یو سیده نو سیده هرک
 او یقودن خور لدمق اولدی ظنت
 هم شکسته در صینق پوتن در است

چشن بیرام در بیستی لالنگ در
 هم سچی سیکلی و مصیلق ننگ در
 قور قلو ایست دی کار سها مناک
 بلجق التاجکری صندوغه لاک
 بزغ صتو بندی کوزن اولدی صیغنی
 خال توده اولدی طیر قدن یغنی
 اولدی اوردن کتور مک رتخان
 دو ملک

نینست یوق اری او در واره است
 بنو سوهر یا که در یوسو کمین
 هم یوزک انک شتری قاشی نلین
 پینب پینبق هندوانه قارینر
 ایلی دو یوزدینه میمون یارینر
 دست ابرین بلازل کوستوار
 کویه تیهو چیل صغر جوق توشی کار

مهره بویجق مهره هم والا زنه
 قارو و جعق سوخته اتش زنه
 کاکانی کوشنک و یوزر لک کیند
 هم و نیره کونلک و قوش یوزنی کیند
 غلبه انبوه و قصنی انکراد
 او در خیر هم یوزر جی داد
 طملا دی خست بالوق اغی کینت

نینست

هم صوده يوز تک شناویدن در

هم دخی صرمق پتر اویدن در

هم بنا لیدن اکلدا مک در

هم ز نویدن سکلدا مک در

هم صرمق خود کماریدن در

هم سلب قنق کواریدن در

هم مند اکلودر ز لاغز ارق

تیا اچی

تیا اچی

تیا اچی اگشی پترش غوده قورق

اوقماش در خنور و باردان

قپ جق در اوقلغور و اردان

اغلین در دیله اولدی زارزار

لایه یلور مق ارق در هم نزار

خستکی در صیر لق در ایزی در

اصلن او کنته دزد او غی در

دوبه کون بر دق کلندر بلبله

بو کلمک اولدی سکیز یلان کیتور

القیبه دیر لور کوش در سم کوز

اطعوق اولدی زغنگ اما اروغ

اولدی کاکرمک دخی یالان دروغ

ایچ ایغی پیه و ققر دق جردده

دوده ا و باددی چادره خمه چره

یافتن بولمق دملک کوفتن درر

هم دکلک دملک ندر سفتن درر

تودمک درر کوش دملک صفت کوه

اولدی کرد ستانده بر طغ کرده کوه

باد بیزن باد زن هم بلبزه

نی خزه طیز زخو طیلو یا خزه

صبه دانه خوشه ادی سنبله

دوبه کون

اچا درون همامون نيزي قير كل كنار
 اولدي سوپير كه دكن چارو ووه خار
 بگدشته همتا دكل همتا ادا اكرز
 اينگيه اولدي كول ودر يا دكن
 كور خانه دخمه در كيش فراخ
 هم حقل جاقل شغال و گنگلان
 لوف اناج اولدي مامي مه سيار

بوييل اكال اولدي بيلدر اولدي يار
 هم چريدن اوتلمق او تلاك
 او بچي چريجي پشركل و بيلور
 كوده ده املس شش در ايله
 تن قير جو غي صنونك در كويله
 و مه اولو در ايوه به
 هم كرو وهه بومق و دو كم كيره

اچا درون همامون نيزي قير كل كنار
 اولدي سوپير كه دكن چارو ووه خار
 بگدشته همتا دكل همتا ادا اكرز
 اينگيه اولدي كول ودر يا دكن
 كور خانه دخمه در كيش فراخ
 هم حقل جاقل شغال و گنگلان
 لوف اناج اولدي مامي مه سيار

بوييل اكال

اوغلان طوبان عورت

اوغلان طوبان عورت

ابطن ایستن و زادن دیک
دیزنگ و یوکلوطوغونک
هم درخت و شاخ آغ داخی بدق
می نهاند قور کدر نهادان درونق
سزوله کندر کتفشیده کنو
لق دخی شالق یلاس و بیکی نو
دیوچه اولدی سلك داخی زلو

یویشو

یویشو بکدار قو یوغز کلو
یا بیره عت بالین ایق بندره کی
قو لقا اولدی قای هم بارند کی
بیس بیتر خیل برس اولیا اولشس
بیستش قلمشاره فریادرس
هم طوق کاورس و بیخوله بوجوق
هم دخی اطوغ و ایشدان اوجوق

یعنی صورت طریقی

اولشق بيب اولن آهسته در
 کوز چنگ استو ستي خاتون کتم
 يند کوج تفک ز بطنه کور اولی دم
 بک و دوشيره کالم ار کوزن
 عورت و بک فلاحن در صدين

بک و دوشيره کالم ار کوزن

بک و دوشيره کالم ار کوزن
 عورت و بک فلاحن در صدين
 بک و دوشيره کالم ار کوزن
 عورت و بک فلاحن در صدين

بیر بوی در طبر خون کلون

کوز چتو کی شمدي الکنون و کنون

رشل کونی بشل قع کر کستوان

آت طونی در خود ایشق یل بلوان

رسته و در و سوسینه ندر

اد صرا سی قینتا قینانه در

و از لبق هفتی در ر پیوسته در

اولشق

بک و دوشيره کالم ار کوزن

بک و دوشيره کالم ار کوزن

هم نستان در قشلق پریان
 اولدی ناکشلو هویدا در عیان
 تگینه در زنبیر حکر که در مایه
 شوخ کرد در چوک تاز طبع و کس
 دینه قویرق استم تب رخنه کردل
 خطه معنیده نکلنده در ددک
 کجیک خارشش دخی اولدی زدییر

صاریق

صاریق هم یا ز حی اولدی دبیر
 کرگدن ارج اولدی قلیق غلما
 هم سیاری در اکر از دف اچ
 بید در شوک کز الغن در نهال
 تاز ده دال اولدی و تون اولدی مال
 اوت د اودی سسم جلد در
 پشته سنی اکرده هم جلد در

هم نستان در قشلق پریان
 اولدی ناکشلو هویدا در عیان
 تگینه در زنبیر حکر که در مایه
 شوخ کرد در چوک تاز طبع و کس
 دینه قویرق استم تب رخنه کردل
 خطه معنیده نکلنده در ددک
 کجیک خارشش دخی اولدی زدییر

صاریق

بینه عریکجه چو کله و کجکندرا

اولدی که هواره شک ملت بیوک
 خند و صبح اند سکنند و گروه اولدی بلوک
 ساوا کند و در سیدک اوین ذکر
 دوک اکل بیروا قوی بیخو کلز
 سرب قور شون سوره دیجورقا کوا
 شوره بیگم کورد سزایر قدن ا
 هم چولیز توذا اولایندوز و کرد

اسی کرم

اسی کرم اولدی و صووق اولدی
 کاج سیلی اولدی کرج اولدی دلم
 هم بترین اولدی سربیشم در نیلم
 محنت و اشکنی اولدی بیج بیج
 یوله عزیم اتمک براق اولدی
 هم نوا نغمه نصیب اولدی نوا
 هم کشتی کا کادر در ایش کوچ کیا

خُبْ كُنْ اَيْسَمْ اَوْلِ دِمَكِ بِلْحَقِّ خِلَاكِ

زَبْ كَلَنْ اَوْلَدِي وَصَافِي اَوْلَدِي نَابْ

اَزْبِرْ اَيْتْ كَمْ دَرْتْ دَرِ مَعْنِي دِي نَابْ

بِيرِي تَابْ اِفْتَابْ وَمَاهِ تَابْ

بِيرِي وَرَمَقْ بِيرِي طَاقَتْ بِيرِي

زَلْفَكِ اَيْتْ اِكَلْبْ بُو كَلْمِي

هَمْ كِتَابْ اَوْلِي قَهْرْتْ هَمْ

بِرْ حَكِيمَكِ

بِرْ حَكِيمَكِ اَدِي زَرْدَكْتِ اِي دَدَمْ

يَا رَلْبْ اَجَلْتْ اَوْلْ كَفْتَهْ دِي

اِكَلْبْ طُولْتْ اَوْلْ جَفْتَهْ دِي

اِسْتِيرْ غَمْ اَوْلَدِي عَزَلْ ضَمِيرَانْ

فَسَلِكْنِ دُرْ يَكْبَنِي بَرِي حَمَانْ

كُوْلْ كَبِي يَعْني كِسْتَرِ اِنْ كَلِيمْ

اَوْلَدِي هَمْ رَتْمَانْ اَوْ تَمَقْ اَوْلَدِي

فام و کونه کببی یعنی زرد فام
 صبار و شین کلکونه کل کببی ای
 تون کلن شام اغاجی مرغ در
 گوشک کرخ اولدی برزم مرغ در
 معنده نادان و غافل در لوند
 هم دخی تعیینی یوق صابون
 لاف اورد ب کوز چینه یعنی بلند

هم یوز اولی

هم یوز اولی خون اولدی و تیند
 دی و دواع الادی دیکل بیدر و دگرد
 جمله و جنک اتمک دیر لرنبرد
 اوینق بیدار و عاشق کرم دار
 هم خشل اهار و محکم استوار
 الخ یول بنا اتی هنجار در
 اولو و لشکر بشی سالار در

يُصَلُّوْا حَيْلِقُ سُو كُو اَرْو مَوْ شُو اَرْو
اَهْ

هَمْ يُو شُو كِي شِي بِه دِي رُكُز بِر دِي اَرْو
اَهْ

اَرْو مَوْ يِي دِي اَنْ اَف سَا نَه مَرْ مَرْ
اَهْ

يُو شُو مَرْ مَرْ مَرْ مَرْ مَرْ مَرْ مَرْ مَرْ
اَهْ

هَمْ دِي فِشْ خَشْ اَوْلِي كُو كِنَا ز
اَهْ

هَمْ يُو كُو يَه مَرْ مَرْ مَرْ مَرْ مَرْ
اَهْ

هَمْ خَرِي نَه اَوْلِي جُو رَا يِ بِر
اَهْ

استیونی

استیونی کُ اَوْلِي خُو زَه كُر
اَهْ

ایلی کوی دَر دَر اَز و حِر و ز دَر بِرِي
اَهْ

اَوَّل و لَ اَيْتَدَه كِه شَه رِي دَر مَوِي
اَهْ

هَمْ عِلْمِ بِي شَه اَدِي دَر مَوْ طِرَا ز
اَهْ

دِي بِرَا غَه اَلْتَه طَلْعُو بَه سَا ز
اَهْ

لِي نَز خُو رَا نِدَر ز دَر اِ صَمْرَ لَمَق
اَهْ

هَمْ بِي و كُ كِنَز اَوْلِي كُر ز اَوْلِي جُو مَق
اَهْ

اِسْمُكَ دَرِ فَا مِيَا ز وَ شَلْتِي كَا ز

كِرَا وَا لَا يَتَنَوَسُ خِرْمِنِ اَوْلَدِي دَا ز

اِسْلِيكُ تَغْسِ اَوْرَتِهٖ بَايِ اَتِي تَمُو ز

دَا خِي فِي اِبْرَاجِلِهٖ دِمَكِ دَوْرَرِ مَعْنُو ز

هَمِ فَسُو سِ اَوْلَدِي دَفِي حَيْفِ اَيْلِيكِ

دَا خِي مَقْرَلِ وِ بِيَهْدَهٗ كُو ز سُو اَيْلِيكِ

يَعْنِي اَبِي جِرْ كَلُو جِي نِ دَدِ مِ دَنْسِ

چِرْ كَلِ دَرِ

چِرْ كَلِ دَرِ بِيَهْدَهٗ اَدِي دَرِ مِ طَبِي شِ

هَمِ فَنِي شِ طَبِي عِ وَا كَالْتِي حَيْلِهٖ مَكِرِ

بُو شِ كَثْرَتِ يَعْنِي جَمْعِ زَيْدُو ز

بِيَهْلُو تَجِي اَوْلَدِي كُو نِي شِ دَفِي وُ وُ فِشِ

مِنْغِ كُو ز شَعْلَهٗ ز وُ عِ وُ مَقْرَلِ لَانِ عِ

قَا دَا كُو مِغِ كِي طَهٗ قَا دَا كُو سِي مَانِ عِ

دَاخِي نَاوَه جَام و دَاخِي نَا كَرَا

اَوَّل كَشِي اَوَّلَا كِه لَّا يِقَا اَوَّلِيَا

مَعْنَدَه تُو زِم يَمِي كَسْتَرِم

شَرِكِي دُو شَانِه بِي رَا غَلِيم

هَم شَو لِي دِي دَر اَو رَمَق صَفِير

هَم نَكُو عِيدَن بِي رَا بِي جَا كِه دِير

دَخِي تُو زِيدَن و تُو لِي دِنَك

ه

هَم بَغُول اَو لِي دِرِك دَاخِي كَرَا ف

بِي هِدَه سُو زِدَر عَقَل زِدَر نِي تَق

زَنَت حَفِي ق وَ نِي شَانِه دَر هَدَف

قِف دَر دِير نَوَع قَب قَا و اَو لِي دِير

قَا شَدَه اَلِنْدَه جِي ن اَز نَك دَر

صِقْلَخ وَا وَا ز حَبِنَك طَنَك دَر

هَم تَكَا لَّا دَر بَغَلَتَا قَا اَو لِي دِير هَعْتَل

او غيا خله بند مکرر لند

۲۲

قوت و دی شیوه او کبوتی شک

دانی چو یک هزار اولدی چنگلوک

ال ایایی اگر ی اولن تک خردوکل

هم بودا ک ایلی کنته درد که خوش

بغلیوب جتلا دین اور کوده خوش

کو یک و غلو خنگ غنا ک در

نا و ک اوق در مشک اوی

دانی تا

دانی نافر جام و دانی ناسزا

اول کشتی اولاکه لایق اولیا

مغنده تو زیم یعنی کس تریم

کسی دوشا یلم پیرا غلیم

هم شخو لیدن درد اور مق صغیر

هم نگو معیدن پیرت بیجا که دیر

هم دخی تو زیدن و تو لیدنک

مُعِينٌ قَاذِمٌ اِكْرَمٌ بِلِك

هَمْ خَا دَا جَانِيْنْدَه اَمُوْن دِيَل

بِر اَوَا يَه اَوْجَعَه كَانُوْن دِيَل

حِيْر مَابُوْن دَر تِكِي خَا تُوْن دِي

يَا دِي شَهْر اَوْلِي كِيْمَهَان اِي اِي

سُوْر تِي سُوْر تُوِي يَعْني خَا تُوْن اَن

هَمْ عَشِيْرَه وَ قَبِيْلَه دُو دِمَان

هَمْ طَلْعَمَق

هَمْ طَلْعَمَق تَر جِيْدِن دَر

دَا خِي اُوْر تَا قَش اِي بِيْمَن دَر

اُوْر دَمَك قُوْلُوْغِي تُوْر زِيْدِن دَر

صِيْغِيُوْب طَلْعَمَق سِيُوْر زِيْدِن دَر

اَوْلِي قِر سُوْر دِن بِيْرُوْلِب اِسْمَك

دَا خِي شَا دَر وَا ن دَر رُوِيْگ دُو شَك

طَلْعَمَق بِيْعَا دَه بِيْرَك اَوْلِي فَرَه

هَمْ طَلْعَمَق

اولدی هم بئر اشدہ ارتعلق فرہ
مق

دافی بتمک اولدی رویدن دخی
مق

اولدی رو زیدن زبونہ
مق

هم کرا زیدن صلیمق بئر طلہ
مق

بئرک نوکل عورتی درو اجلہ
مق

ننسنین نینسیرین کلی درتیرہ ماہ
مق

کوزہ دیر لرا اولو پول در شاه راہ
مق

هم صوصنہ

هم صوصنہ مق در ز صیدن طنطنہ
مق

دی جو غلدویہ و جایی او ارنہ
مق

هم لویست در تو است هم دخی
مق

طوشخ دیر لره و شاه ای ای
مق

در دیزہ او غلن طوغنق زحمتی
مق

کافہ نادان یارک بلکل رشوتی
مق

اولدی خان سیدن زبون اولمق اکن
مق

عائینہ

دمدمه او اوزه شد فرج زن
 خمره بلغور شوربای کویک
 خمره اولدی خوبدق ورمق دردل
 بماه گانه ایلیق اولدی بیستگاه
 صدر و فرزانه اولود وقت
 یافه صدیان سوز که اولاه زه او
 هرزه سوز ویلاچی دریاوه کو
 دیدلر

دیدلر یا چیلد اول بر چینه
 ایق الینه ال بتمایه قره
 اولدی خفه معنده زهی زهی
 دی ایچی یا شایه تی یعنی تهای
 هم خدو توکر ک توکر مک درتغو
 هم قنوبره کوز امک درتغو
 کندر کله ییلغ معنیر

بویک اوزره آیت نو صد عدون نماز

قلدی سندن شاهدی نو یادگار

فَاعِلَانِ فَاعِلَانِ فَاعِلَانِ

بویکتانی او کون اچ آب حیات

شاهدی به هر کم ایلر دعا

ایده فی شرده شفاعت مصطفی

آمین یا رب العالمین

اولدی کندوری و دستنوبری

دکملکل انجد کابن ای پسر

کم الغدن تی به دکل سیر صیر

صی تی دن قافه دکل اون اون امله بکل

قافدن یوز یوز صییل عینه دکل

چون حسب انجوی بلدک تمام

کفک تا رخنه بل ای عمام

اونده بویک

سن بن شاهری نزدی کنان چون لو او را
 اقی از برله یاد ایلد هاندم خوش ددی فطی
 س و قنده اول جانده اولک الهام ربانی
 ددی سویدنه تا ریح لو این شاهری فطی

بکفر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کلمه مشتق در اوج قسم

فَعْلٌ وَ حَرْفٌ وَ دَخِي اِسْمٌ

اِسْمٌ دَاخِي اَيْكِي نَوْعٌ اَوْرَثَهُ اَوْلَدٌ
مُشْتَقٌ وَ دَاخِي غَيْرِ مُشْتَقٍ دَر

غَيْرِ مُشْتَقٍ اَوْلَا نَهْ عَالِمٌ

دِدَلِر اِسْمٌ جَامِدٌ اِي كَرُور

لغته

لُغْتٌ فَرَسِدَةٌ اِسْمٌ مُشْتَقٌ

دَرْتٌ نَوْعٌ اَوْرَثَهُ دَر اِي اَبَا يُوْزِي اَق

اِسْمٌ فَاعِلٌ دَخِي اِسْمٌ مَفْعُولٌ

مَهْمٌ صِفَتٌ كَمُ شَبَهَةٌ دَر اَوْل

بِر اِي دَاخِي اِسْمٌ مُصَدَّرٌ دَر

مَاعِدٌ اِي نَهْ غَيْرِ مُشْتَقٍ اَوْلَدٌ

دَرْتٌ قِسْمٌ اَوْلَدِي فَعْلٌ يَلِي اِي عَم

فَعَلِ مَا ضَرَعَتْهُمُ

بِرِّي اَمْر و بر ریی نهایی در در

فَعَلِ مَا ضَرَعَتْهُمُ

بِرِّي مثبت و بر ریی منفی

که اگانه دیر لرای وانی

هم مضارع دخی ایلی نوع در در

بِرِّي منفی بر ریی مثبت

که اگانه

که اگانه دیر لرای عاقل

اخر دخی ایلی نوع در در بیکل

بِرِّي حاضر بر ریی غایب در

نهایی هم ایلی نوع اوزده اولد

بِرِّي غایب بر ریی حاضر اولد

بِرِّي اولدی جمیع صای کور

در بیان استعافا ماضی فاعلان فاعلان

او لینه نایف نوین کتور ای بی مثال
دیکم انک مثالینی نکر دوهم نشد

هم نرفت و هم نلشت و هم نبود و هم نبرد

در بیان اشتقاق مضارع مفاعیلین مفاعیلین مفاعیلین

مضارع دخی مصدر دن اولر شوق ایاکر و

ولی ماضی کبی اولر طریقی جوق در دیر لر

انک کیمی سماچی و می دانی قیاسی در

فعل ماضی بل که مصدر دن اولر شوق همان

اشتقاقینک طریقی بی دوقیل بیان

آخر نده مصدر ک البتة نوین ساکنه

اولین ماقبلی مفتوح اولر اول نوین

آخر دن مصدر ک اول نوین حذف ایت بی قصور

ساکن ایت ماقبلی کور ماضی هم مثبت اولور

کرد و رفت و شد کبی اما که منفی بی مثال

اولین

قَوْلٌ أَوْزِدَ كُلَّهُ أَي طَالِبٌ كَمَا بُو كَو كَلِّضِي كِي دُر
 قِي كِي نِي دُر بِكَلِّضِي أَي لَمْ تَنْظِمَهُ فِي الطَّالِ
 مَضَائِعِ أَخْرِي دَالٍ أَوْ لَيْسَ كَانِ أَوْلَى أَوْلِ دَالٍ
 أَوْ دَالٌ دَخِي مَاقِبَلِي أَوْلَى مَعْتَوِي أَي دَلِيلِي
 كُنْدَ أَفْتَدِ شُودِ كَيْبِي دَخِي نِي كِي بُو كَا بَلْزَر
 دَخِي مَصْدَرٌ كِ أَخْرِي نُونِ أَوْلَى أَوْلِ نُونِ
 أَيَسْتِ مَاقِبَلِي دَالٍ أَوْلَى وَيَا خُودِنَا دَلِكُ بُو لِكُ

چین ماقبلی

چِن مَاقِبَلِي أَوْلِ نُونِ أَوْلَى دَالٍ لَابِدَر
 كَمَا أَنْكُ مَاقِبَلِي حَرْفِ عِلْتِ وَيَا خُودِ صَحِيحٌ أَوْلَى
 حَرْفِ عِلْتِي صُورَارِ سَكِ دِي وَآيِ أَيِ طَالِبِ
 كَمَا وَآيِ دِي مَكَلِّضِي أَوْلَى لَيْسَ بُو نِي يَادِ اِتْمَلِ دَاغِبِ
 اِكْرَ مَاقِبَلِي دَالِ أَوْلَى أَوْلَى وَآوِي اِبْدَالِ أَيَسْتِ
 اِكِي حَرْفِ بِي رِي يَابِ بِي رِي اِلْفِ دُر أَيِ سُرِ اَيَسْتِ
 مِثَالِنِ بَلِ كَمَا شُودِنِ كَمَا شُودِنِ كَمَا مَصَادِرُ دُر

مضارع بونده کت ایدگت ایدگدی بویله اولر
 اگر اول مصدری نونک که انگ ماقبلی ال ایدی
 اود الگ اخی ماقبلی الف یا یا اولاسدی
 مضارع اول الفی یاتی حذف ایلر ای جانان
 الف حذف اولر غینه بر مثال ال بندن اولن حیوان
 بیستان بیفتادن که بونل مصدر اولشدر
 مضارع اولر بیستانم بیفتدر صورن بولر
 اگر یاخذ

اگر یاخذ فینه د اخی مثال ایدگت ال بندن
 وی یاد ایلیمک ایدگت ایا طالت بوقول کندن
 کسیدن هم کسیدن کسیدی هم مصدر در بونل
 مضارع اولر کسیدن اخی کسیدن بویله دیر لدر
 اگر مصدر دخی نونک که انگ ماقبلی ال اولدی
 انگ ماقبلی کز حرف صحر و کالین اولسیدی
 مضارع اولر انگ ماقبلی مفتوح قل الحق

بوكاد آفي مثال استر ك الغل ليكن بقر بق

بل افر دن هم افلندن كه بو ايكي مصدر در
مضارع افر دن هم افلند كلدي نه خوش اولر

ولي كردن كه مصدر در مضارع ديكل اندن
كند ديرين قبيلس اوزده ديكلر كوي اول

اگر ما قبلي اول دالک صبح و ساکن اولمز
سماح در مضارع انده سايل ساکن اولمز

مثالی آمدن

مثالی آمدن آفي كدن بو ايكي مصدر لر

مضارع ايدو آفي تود در ليكل اي كور

چي ما قبلي تا اول او نون مصدر ك اي حر

تنك ما قبلي البت درت در فك بيبي اولر

اود درت در في سا نظيل ايد اين لوز ك ارج كور

بري فا و بري سين و بري شين و بري فا در

اگر ما قبلي مصدر آفي تا نك فا و شين اول

مضارع الموقندن بر که در لودریم سکه

چین ماقبلی تانک خا اولر تا ای دال ایله

دخی خای زیه دوندر دهانک اچ کوزل بویله

مثالی کوفتن افروختن کم ایلی مصدر در

مضارع سوزد افوزد کلوز اهل اولن بیلر

ولی بر قاعده دانی تی دال خبی سین

شناختن ده مضارع می شناختن کلدی کور سین

دخی سین

دخی سین بدل قلسک خبی جابیز در در کله

فروختن ده مضارع می فروختن در بوی اکل

ایست مصدر شناختن فروختن دخی کلمش

ایکینده او قسک یوق اهل اولن بولش

اگر ماقبلی تانک سین اولر تا ای دال ایله

دخی را ایله سین قاعده بویله اولر بویله

مثالی داشتن دانی کداستن کم مضارع در

مضارع دارد و دانی گذارد ایکی بر در
 و یکی گشتن نوشتن ده مضارع ای بر بلحال
 گشتدانی نوشتد در خطا کن بولریسک
 بولادک مصدر نده می نوشتن می کشیدن هم
 لغت در ای پیری بیکر قولق اور دمل کل
 چن ما قبلی مصدر دانی تا نکل سین اول سین
 گهای هابه دونر گاهی یبه واده ایای گشتن

جیبم

جیبم خواگستن هم گشتن هم ایکی مصدر در
 مضارع خواهد و گاهد کلور اهلین از بر در
 ینک و اوکل مثالی گشتن و رگستن مضارع در
 مضارع جوید و روید کلور ای ایتری درج در
 گهای سینی یبه ابدال ادب ار گشتن ده هم
 مضارع کلدی ار اید بونی یاد ایلین ار در
 گهای سینی ادین لامه ابدال و گشتن ده

مضارِع بک لدا اولدي ولي نوعا کستن ده
سني نونه بدل قلن شکنددي سن مضارِعده
او قره نظمه طالب اولدا سن مضارِعده
اگر مصدر دغي تانل اولما قبلي فافا تي
گهي يايه بدل قلن يافتن مستقبلينده دي
بيا بدگاه فاتي واوه تادي يايه ابدال ايت
بگفتن ده کلور کويد مضارِع بويکي قال ايت
ولي بقره

ولي بقره قاعده داخي بدل فاتي واوه سن
بگفتن ده مضارِع مي رود در بويکي بولم سن
گهي حالي اوزده قورلر يافتن ده اي پيري بنگر
مضارِع کلدي باقد بويکي هم بويکي سويلر
کل امدی کر مضارِع اول منغی قاعده انده
کي در دکله نظمه بيان ايدم کابنده
کتور بقره نون مفتوحه مضارِع اولينه سن

اول منغی مضارع اول زمان ای شاه پیر من
 اگا دانی مثال استر کسک ایتم لیکن از بر ایت
 نشاید هم بناید هم ندادی ای اسرور
 مضارع شتر کدر خال استقبال آراکنده
 ای حال اچون اولمق استر کسک ای کنده
 مضارع اولینه داخل ایت می لفظنی فی الحال
 مضارع قال اولد اچق بولم انده
 مثال می شود

مثالی می شود هم می کشد هم می رباید در
 دخی می باید وی شاید هم می کشا کرد
 دلوسک ای جوان اولامضارع اچق استقبال
 مضارع اولینه داخل ایله حرف بافی الحال
 مثالی بپشود هم بکرو د بپارد و بود
 براند دانی بر باید بداند برهد و بدهد
 ولی یاکم مضارع اولینه اولدی استقبال

کهری مضموم و مکسور اول با ایشیت
فی الحال

مضارعده جن اولی لکی جن اولی مضموم
به خود حرف شغف دن اولی دگر کن ندر
بی مضموم او قرین اول زمان ای دلبر غرا
بمیرد هم بگوید هم بیارد اکل ای رعنا
نولازک غیر ی پیرده او قی مکسور و بر اندی
دخی بدهد دخی برسد بیاید هم بداندی

مضارع

مضارع اولی لنده هر جن اولی مضموم

میتالی آید و افتد کبی ای طالب فاضل
اگر سن اول مضارع اولی لینه با و یا خود نون
کتور سک مضموم یا اولی مثالین دگر کل موزون

بیفتد هم بیاید هم بیاد آید نیاز آرد

نیار آید نیاز آرد نیار آرد نیاماند

در بیان اشتقاق احراضه فاعلان و فاعلان

کَلْدُکِ اِمْدِی اِخْرِ حَاضِرِ نِیْمِ دُرِّ

نَظْمِ اِدَا لِمِ اِنِی دَاخِی مِجُو دُرِّ

بِلِ مَضَارِعِ عَدَنِ اِخْرِ شَتَقِ اَوَّلِ

مِ طَرِیْقِ اِسْتِغَاثِی نِیْمِ دُرِّ

مِ مَضَارِعِ اِخْرِی دَا لِ اَوَّلِی مِ

سَاکِنِ اَوَّلِ دَا لِ اَلْبِتِّ دِی نَعْمِ

دَاخِی مَاقِبِلِی اَنکِ مَفْتُوحِ اَوَّلِ

یعنی اول

یَعْنِی اَوَّلِ دَا لِکِ بُوَی اَهْلِ بِلُورِ

مِ چُنِ اَوَّلِ دَا لِی حَذْفِ اِتْکَرِ دِی

سَاکِنِ اِتْکَرِ اِی مَاقِبِلِی

اِخْرِ حَاضِرِ اَوَّلِ اَوَّلِ اَوَّلِ مِ هَا نِ

دِی مِثَالِی اِی فَا مِ اَنکِ عِیَانِ

مِ دِ بَا یَدِکِ مَضَارِعِ دُرِّ رِ بَا یِ

دِی نِ اِخْرِ نِزَهِ بِنِزِ دِی مِ اِی

در بیان اشتقاق اعرایب نحو کند لک

اِعرایب بِرِیَچِ نَوْعِ اَوْرَدَه دَر

کِه مَضارِعِ صِیغَه سِی کِی اَوَلَر

مَنْطِقِ الطَّیْرِ اِجْرَه سَلْطَانِ اَجَل

بِرِ مَحَلَّه بُو یَر دَ اِیْشَت مَثَل

کَر اَباید اَزین خاری خَرَد

هَر بِنِ خاری بَدیناری خَرَد

بل خَرَد

بِلِ خَرَد بُو نَدَه اِعرایب دَر

اَوَلِکِه طَالِبِ دَر بُو نَکِ فَرْقِنِ بُو لَر

کِه مَضارِعِ صِیغَه سِی نَکِ اَنکِ

اِخِرِی دَا ل اَوَلِی هَر تِیَر دَه بِلِکِ

قَل زِیادَه بِرِ اَلِفِ مَاقِلِنَه

دَا ل ل اِعرایب اَوَلِ اَوَلِ بِنَه

مِی کُنَد بِلِکِ مَضارِعِ دُر عِیَان

گویند گویشو و گوی ر با

دی مثالنده دخی گوی نما

که مضارع اولینه قیل زیاد

لفظ باید که بولاکسن تا حراد

دی که باید که بداند ای

هم دخی باید که خواند ای

در بیان اشتقاق حاضر فاعلان و فاعلاتن
نهی

میکند اولدی امر غایب بدان

لیکن بونا در در ارجح همان

موقع دعوتده واقع در عیان

که مضارع اولینه لفظ کو

قل زیاده گو کند دی ای اولو

که زیاده قیل آیا فلقی نلو

امر حاضر اولینه لفظ کو
گویی

که کناد کل اولینه میم مفتوحه کتور

لیک بو وجهید استعمال از برده اولور

اولینه گاه نهی حاضر کل کو قل زیاد

کو ممکن هم گو شودی تا اولاً حاصل داد

که مضارع اولینه نون مفتوحه کتور

تا مضارع اول منغی نی اولرد اخی کور

اولینه بعد از ان باید که داخل قل عیان

کله کل اندی نهی حاضر نی در بل ای اخی

بوک ای نظر قلون بیان ای دخی

اخر حاضر اولینه میم مفتوحه کتور

دی ممکن هم دی شو هم دگر اکثر بولور

در بیان اشتقاق نهی غایب **کذا**

نهی غایب دخی بلکل نهی حاضر کیبی اولور

که مضارع اولینه نون منغی یه کتور

شکر کناد کل

دی که باید که نیاید ای شکر شیرین زبان

در بیاه مجهول مخ کنز لک

گرد لکر کن بر فعلدان الین مجهول کن

مخ مخله ایله اول فعلی اسم مفعول کن
بعده ذلک شد لغایتند کتور بر فعل کن

اسم مفعول آخرینه ایله ضم ای بواطن
ماضیه مجهول قلمق استک شد قول زیاد

قل مضارع

قل مضارعده شود لفظن زیاد ای بواطن

قل اخرده شونهای ده هم شوای خوش کن

نظمه دلمه مثالین بوخت ای سوبلسون

گرد مجهولینه کرده شد کند مجهولینه

ای سر کرده شود دی از برایت

بوقیلس اوزده درر باقیلی دافی همان

طوت قولق بندن یکا باقیلی دیم عیان

در بیان استقاقات فاعل معاینه معاینه معاینه
معاینه

مضارع آخری دال اولی البتہ دخی ساکن
دلرنگ کم مضارع کن اسم فاعل الایسن

قلایسن دالی مفتوح و دخی ماقبله برنون
زیاده ایدکن ساکن اول اول نون البتہ

دخی دال البتہ برماز زیاده ایکنج کل اما
اول اول غیر ملفوظ مثال البتہ ای برنا

کند دخی

فَاعِل

کند دخی شود دار مضارع در ام

کننده دخی دارنده کننده در بونی بلکل

در قاعده اضافه اضافت کردن فاعل را بفعولش

فَاعِل مفعولیه هم کم مضاف اتمک دلر

اسم فاعل اخر ندن نونی دالی حذف ادر

هم دخی مفعولنی ایله مقدم فاعله

کم برنده دخی مقامنده دخی دلر کبر مقله

فَاعِلَات مَعْلُومَات مَعْلُومَات مَعْلُومَات

هم دخي دارنده هم دفتر مقامنده اي دده
ديدي دفتر دار اهل فرس و اول قاعده

در قاعده مقدم کردن مضارع اليه بر مضاف

دخي بر قاعده در كل مضاف اليه او كسبته
مضافي قلید لرتقديم شایع در ايرت
دنرته باز دست آموز بازته مقامنده
دنرته پاره اي دلدار پاره به هم مقامنده

مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن

در بيان

در بيان اشتقاق صفت بهاء و اعلا تان مفاعيلن و فعلن

هم صفت كم شته در اول

قاعده انده نكي در صور غول

بود دخي اي پسر مضارع عدن

مشتق اولدي طيقن ايرت

گاه فعل مضارع عدن في اطال

اخرين الغه ايلكل ابدال

اسم فاعل که اولاً مبالغه اول
در بیان استعجاب اسم قول فاعلان فاعلان فاعلان

ماضینک البتہ حرف آخری ساکن اول
هر چن منفعول الموقر استک ای اهل

ماضینک البتہ حرف آخر منفعول قبل

بعده ما بعد نه برها زیاده ای کل

تا اسم اول ها غیر ملفوظه اولاً است مثال

لفظ بیند ده دینه کن بینا

لفظ کوید ده دینه کن کویا

الغرضم اذک برنوں

ایست آمدی مثالنی کنون

لفظ کزید وید لکر کر بان

لفظ نالده ده دید لرنالان

هم بوضیغ یله کرد لرنکن بول

اسم فاعل

کردن و دانی شد که ماضی در رای بی مثال
اسم مفعولی شده کرده در هم دانی داد

ماضی در مفعولی آنکه داده کلیدی آید یاد
در بیان مصدر فاعلان فاعلات

مطلوب اندی مصدر ایلی قسم اولی

اولی بر قسمی بیکل ندر

آخر شده مصدر کل بر نون اولی

کردن و دانی

کردن و دانی شدن مصدر در

ایست اندی دانی بر قسمی اولی

اسم مصدر دیر که که کور لار

هر چند مصدر دان اسم مصدری

المق استر کل ایاسته کل بری

ایلی نوع او زده در اولی بری

که ایلی سن ابدال نون مصدری

رَايَهُ وَالْفَمَثَالِي دِ كَلِمَاتٍ

كُفْتَنُ وَرَفْتَنُ كَمَصْدَرِ اَوْلَادِي بِلِ

اِسْمِ مَصْدَرِ اَنْدَه رِفْتَارِ اَوْلَادِي اَيْتِ

اِي شَيْخِ خُوْبَانِ هَم كُفْتَارِ اَيْتِ

بُوْنَرِكِ مَعْنَا سِنِي بِلِكُلِ نَدَرِ
يُوْرِيْشِ هَم سُوْيَلِيْشِ دِي كَلِمَاتِ اَوْلَادِ

اِسْمِ مَصْدَرِ كَمَصْرَارِ عَدَنِ اَوْلَادِ

كَم اَيْتِ شَدَك

كَم اَيْتِ شَدَك قَاعِدَه اَنْدَه نَدَرِ

هَم مَضَارِعِ اَخِرِ نَدَه دَالِ اَوْلَادِ

دَالِ اِسْمِ مَصْدَرِ دِه كَشِيْنَه اِبْدَالِ اَوْلَادِ

هَم دَخِي مَا قَبْلِي اَنْك مَكْشُوْرِ اَوْلَادِ

اَيْتِ شَدَك اَمْدِي اَنْك مَثَالِي نَدَرِ

نَالِدُو سُوْرِدِ كَمَصْدَرِ لِرِ دَرِ

اِسْمِ مَصْدَرِ نَالِيْشِ و سُوْرِيْشِ كَلُوْرِ

فاعلات

در قاعده مصدر فاعلاتن فاعلاتن

بعض مصدر دن الب اسم آخرینه گاه سن

دادن و دانی شدن هم کردن و هم داشتن

بولفظ دن بین ضم آید تا کم بولینه

انده معنای مصادر گور مثالینی بین

زادیک معاین معاین معاین

مخند بر او ازیدنگ او از دادن دی

مخنده

مخنده بر او ازیدنگ او از دادن دی

در قاعده مصدر لازم را متعدی کردن تا کند

دلگسک مصدر لازم همان دم تعدیه اول

بوی از بر قلانک قلبی در نظر طولاً

اول لازم مصدر کستقبلینک آخر نداتی

دالک ما قبلینه او چ حرف زاید قبل ایاتی

حروف نای در اول حرف اول اندن صیب من

اودالک اخیزیم نون مصدر قبل زیاده کن
 مثالی سوزن مستقبلی کم کلیدی سوزد بدل
 دی سوزانیدن انک تعدیه کینه آبا عاقل
 در بیان امثله مطرده فاعلان معا یکن فعلن
 کلذل اندی دخی ک اولدی بیلک
 امثله مطریده سین فعلک
 جمله سی انک الی صیغه اولر
 غایب
 الی

اکی غایب اکی مخاطب در
 متکلم اچون در در اکی سی
 ایست اندی کله در در خسی
 لغت فرسده اولر نی شک
 هم مذکر مودنت اکی سی تک
 تشبیه د اخی جمع اکی سی بر
 اولدی اولر لعل بو سوز کورده مقدر

هر چن فعل ماضی دَن ای جان

مفرد غایب آخریننه همان

نونی دایی زیاده قلب کتن

صیغه جمع اولر ایاشه من

کانت و شده جمع نه بلکل

کاشند و شدند ای عاقل

قلموق استرنگ ای مصاحب من

مفرد غایب

مفرد غایب مخاطب کن

قل آیا ایلی کوزلری عناب

آخریننه زیاده یا خطب

دی متالنده کردی و کشتی

خواندی و شدی و هم کشتی

جمع ادا سن مخاطب فی اطال

مفرد کل آخریننه باید دال

قاعده انده نجه در صور غول
 مغز دغا پنگ کتور بر ميم
 اخريته متالني د کليم
 کردم و مي شدم دخی گشتم
 رفتم و بودم و زدم گشتم
 متکلم که وحده نشود
 اي مع الغير اوله بوله عدد

قل زياده و يا خوتايله يا

يدو يا بيت دي اي رخی زيا

دي بگر ديد و مي شدي و بدي

هم بگشتم و در عدد و بگر ديد

يا بگر ديت و مي شديت و بديت

يا بگشتم و در عدد و بگر ديت

متکلم که وحده اوله اول

قاعده انده

در دو و می شود که مفرد در

جمع بکنند و می شوند اول

مفرد غایبی دلگرسک کر

ایلیه سن مخاطب ای سرور

مفرد کل آخر ندغی دالی ایت

یا نه ابدال و هم مثالین ایت

میکنی و شوی و هم دانی

مفرد غایبک گتوز یا میم

آخرینه دی می شدیم و بدیم

در قاعده و امثله مطرده مضاربع

گردد لگرسک مضاربع مفرد

اول جمع ای محبت اهل خرد

مفرد کل آخر ندغی دالک

نونی ما قبلینه زیاده قلمک

فایعلائین متفاعلین فاعلین

کنند و می شود

متکلم که وحده در اینست

موزد کل آخر ندغی دالی آیت

میمنه ابدال و دی کنم دائم

شوم و حیر و م دخی خوانم

متکلم که اول مع الغیر اول

انده دخی ندر قوا عبد بول

موزد غایب آخر ندغی دال

می روی و زنی دخی خوانی

نگرد لرد شک مخاطب مفرد

اول جمع مخاطب بعدد

موزد کل آخر ندغی دالک

یاتی ما قبلین زیاده قلک

دل کنید و شوید و هم دانید

می روی و زنی و هم خوانید

متکلم که

صیغہ جمع و دخی مؤنث در

بوتل جمع اولی استقبلک

جمع کبی بویله در بویله بیلک

یعنی بوتلده اولی جمع خطاب
کبی صیغہ ای شکرترین جوا

در مثال ماضی معلوم و مجهول و کذا لک

کذا لک امیدی امثلہ ماضی ندر

صیغہ و یایہ اولی استبدال

در تلدی رویم و می دانیم

می شویم و کشیم و می خوانیم

در بیان امثله مرادہ از حاضر و غایب و نهی و جاف

از حاضر و غایب هم دخی

نهی حاضر نهی غایب ای اخی

بوتل اجوق ایک صیغہ اولی

صیغہ جمع

فایعلا ت فایعلا ت فایعلا ت

کلم اول معلوم بکلم دخی اول
 کرد و کردند و دخی کردی اول
 هم بگر دید و دخی کردم در
 هم دخی کردیم اولدی اکلغل
 ماضینک جرهولنی هم دککل
 کرده می شد بعد از ان کرده شدند
 هم دخی کرده شدی ای هو کنند
 دخی دی کرده

دخی دی کرده شدید ای خوش ندیم
 هم دخی کرده شدیم کرده شدیم

در بیان امثله و مضارع معلوم جرهول

امثله استقبال معلومی دی
 میکنند هم میکنند و میکنی
 میکنید وی کنم هم میکنیم
 هم جرهول انک آید لیم
 دخی

فاعلات فاعلات فاعلات

دی شها کرده استود کرده شوند

هم دخی کرده شوی ای هومند

دانی دی کرده شوید و اید لیم

ای اخی کرده شوم کرده شوم

در امثله و جی معلوم *و کذلتک*

امثله و جی که اول معلوم اول

دی اخی دانی صای نظله

می نگردو

می نگردوی نگردند و دخی

می نگردی می نگردید ای اخی

می نگردم می نگردیم و دخی

امثله و جی که جی هول اوله دی

در بیان امثله و جی هول *مفتعلن و مفتعلن*

نگرده شد ای شیه خوبان حسن

هم دخی کرده نشدند ای حسن

هم دخي کرده نشدي اي اخي

هم دخي کرده نشدي و دخي

طو زده دي کرده نشدم اي اخي

هم دخي کرده نشديم اي اخي

در امثله نفي معلوم فاعلان متفاعلين فعان

امثله نفي كم اول معلوم

دكله كل تا اول معلوم

نکنند

نکنند هم نفي کنند ددي

نکني هم نفي کنيد اولدي

نکنم هم نفي کنيم فضول

امثله نفي كم اول مجهول

ايشته اولداني نفي دراي جان

ادلم اني داني سینه عيان عان

در بيان امثله نفي مجهول متفاعلين متفاعلين

کرده نمی شود دخی کرده نمی شود اوقتی

کرده نمی شوی و هم کرده نمی شوید

کرده نمی شوم دخی کرده نمی شوم

یاد کن این کتاب را تا بر هیچ زبانه و غم

در امثله امر حاضر معلوم و مجهول

امر حاضر که اول معلوم اول

امثله آنده نیکی در صورت عول

که دخی

فصلی در بیان امثال و مجازات

کن دخی هم کنید ای طالب

بونی از بر لمانه اول را غیب

امثله امر حاضر مجهول

نیکی در اول ایات مقبول

کورم اینی دخی نیکی اول

کرده شو کرده می شوید در

در بیان امثله امر غایب معلوم و مجهول و کذا لک

گو بگرده شویدا ای دانا

در امثله نهی حاضر معلوم **و** کذا

امثله نهی حاضر معلوم

دی شای اینی دخی منظوم

مکن و هم دخی دی کل مکنید

شو و هم دخی اوقی شوید

در امثله نهی حاضر کجوهول منفعلن منفعلن **و** غلن

امثله امر غایب معلوم

خیه دیکه تا او لا معلوم

گو بکن هم دخی دی گو بکنید

گو بده هم دخی دی گو بدهید

امثله امر غایب کجوهول

ایست آمدی ندر آیا مقبول

گو بگرده شو ددی کن جانا

گو بگرده شوید

کرده شوای شخ خوبان من

هم دخی کرده شوید ای حسه
در امثله نهی غایب معلوم بر اولی که کذاک

امثله نهی که غایب اولی
اول دخی معلوم اولی ای شوا

نظمه ایلم ای دخی بیان

گو مکن و گو مکنید ای جهان

امثله نهی

امثله نهی که غایب در

هم چهل متالی نه او کر
ادخی
و دیگر مفعول مفاعیلن
شو کرده شو هم گو کرده شوید ای جان

یاد آید تونی سا که تا قاعده اولی اسان
در امثله اسم فاعل فاعلان مفاعیلن فعلن

اسم فاعل ده ای صیغ اولی

بري موزد بر ريسي جمع ددر

ايست اهدى كننده جمع نه اولد

اي جسيم كنندگان ددر

در امثله و صفت شبيهه و كذلك

هم صفت كم ايست شبيهه در

اولده فاعل كى ايك صيغه اولد

صفتك موزدي ندر دانا

بر مثال

بر مثالن دخی ايست بينا

كلى دانا ده جمع دانايان

اولدى بينا ده جمع بينايان

در امثله اسم مفعول و كذلك

اسم مفعول داخی ندر ددر

اولدخی بلكل ايك صيغه اولد

مثلا كم كداشته موزد در

هم دخی بک که رفته مورد در
 رفتگان و گذشتگان اولدی
 جمع بوندده بویله کلدی

در اسماء فاعل و مفعول و صفت

گاه صیغه اسم فاعل هم دخی صیغه صفت
 هم دخی صیغه اسم مفعول ای نیلو صفت
 اعتبار فاعلیله فعل کیمی التشریح
فاعلان فاعلان فاعلان

صیغه
 اورد

صیغه اوزده چیکر ایتت بوی ای برهنه
 دی کننده اکت دخی بکنند کاندای جوان
 می کننده دی هم دخی بکنند کاندای مرهان
 هم دخی بکننده ام من هم دخی بکننده ایم
 اسم مفعولی دخی بوی کاقیلن ایلا یلیم
 هم صفت دخی اسم مفعول کیمی ایتت
 بونده مفعول هم فاعل قیای اوزده ایت

در قاعده و جمیع مصدر فاعلان و مفعولان و علا

کلمه که آمدی مصدر کن جمع نور
ایست آمدی بواجی نوع اوزره اولو

ای حییم دلمه بر نوعی نور

نوع مصدر آخرینها کتور

بعد از آن ما قبله هائل کتور

باید ساکن کور متا لینی ندر

سودنیها

کرد نیها گفتنیها هم دخی

دفتنیها گفتنیها ای دخی

بر دخی اجلی همانها اول زیاد

نوع مصدر آخرینها ای حواد

کردن و گفتن که نمود لورد

جمع کردنها و گفتنیها اولو

هایله یادرو طی شهور اولن

بویله دد بویله ایست ای اهل فن
فعلات

در قاعده اسم جامد فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

جمع اولی استریسک اسم برد ای جواد

اسم مفرد اخرینه حرف هائی قل زیاد

اسمان جمعنده اوقی اسمانهای

ماکیان جمعنده هم دی ماکیانهای

ایلی نوع اوزده در بود اخی هم برون ایست
اسم مفرد اخرینه

اسم مفرد اخرینه

اسم مفرد اخرینه حرف ان اطاق ایت

خرد و زن جمعنده خردان و زنان دی بویله در

بعضی اسم اولر بوا یکی صیغه بیل جمع اولر

مار جمعنده دی ماران و دخی هم مارها

یاد جمعنده دی یادان و دخی هم یارها

دیگر مناعیلن مناعیلن مناعیلن

چن بر اسم ذوالعقله لالت ایله هم یار

بررسی دخی مؤد اخینه و فیا آیل
زیاده ای پری پیکر سواد لک و اولی
ایشت دانا و بینا جمعی ای معشوق شاقان
قل از بر طالبیت ک کلری دانا یان و بینا یان
در قاعده اسم مکان **تو کذ لک**
ایشت اسم مکانی قاعده انده بی اولی
که هر کوی جوید یافت دیر لرد استین بولدی

چگونه نوع

چگونه نوع آوزره در د کله بر بی نوعی ای جانان
ستان لفظن کتور اسم اخینه اوقی کنکستان
مستان هم بهارستان و شورستان ایدر لور
اکنی نوعی دخی از بر ایله دیم ای سور
کتور اسم اخینه لفظ گاه ای عاشق کشیدا
مثالن بل چراگاه و گدر گاه اولدی ای دانا
او چچی نوعی اولدر کتور اسم اخینه زار

مثالی خربزه زار و دخی کلزار و لاله زار
دخی در دجسی اسم آفرینه ان لفظن قیل
زیاده دی قلمد ان و دخی هم جامه دان ای دل
در قاعده اسم زمان خاکدک
دخی اسم زمانده قاعده نیچر در بکل
کتور اسم آفرینه گاه لفظن هم مثالی بل
شبانگاه و کهری گاه الفی حذف ایت شبانگه دی

قل ازبر

قل ازبر ای پیری پیکر قوا عد صبت تمام اولدی باعلا
در بیان معنی اسم زمان و مکان باعلا تن

ایشیت آمدی نیچر اولدی معنی اسم زمان
گر سوادل آیلر ایشک دیرم ایش ایشلنک زمان

هم دخی اسم مکان معنی کس آیلر کس سوادل
ایشلنک چک بر دد دیرم ای ایشلنک معال
در قاعده استقرام باعلا تن باعلا تن

آخِر استغناء کلدک ای جوان

معنی آنک ندر ایست عیان
آیلک فعلک وجوددن سوادل

یعنی اندکی دمک ایست مثال

اولدی استغناء فعل ماضیه

صیغه و عارض کبی بل ای دده

نفسه
می بداند

می بداند نیست و بداند نیستند

بلدی هم هم بلد لومی معنی

هم مضارعده مضارع لفظی اولر

می بداند هم دخی دانشددر

معنی بیلر می بیلر لومی در

لیک معلومی قرینه اولر

در قاعده ام تصغیر فاعلان فاعلان و فاعلان

کدک آمدی اسم تصغیر آنده داخی قاعده

نظم ایلیام اینی داخی ای د ده

اخری اسمک چن ساکن اولامفتوح قل

هم دخی مابعدنه برکاف زاید ایلکل

که اوله ساکن دخترک تصغیر نه دی دخترک

کترک تصغیر بی داخی اوقی سن کترک

چن اول اسمک اخری فی هاء ساکنه

اول هم

اول هم غیر تلفظ اول ایشته کل بین

هادی یایه قلب ادب مابعدنه زاید کتور

کاف ساکن صوابه نکل تصغیر کور بی اولور

صوابه یک هم بنده نکل تصغیر ی داخی بندیک

هم ایشته کم زنده نکل تصغیر ی کلدی زندیک

گاه اولرها کافه البدال اولنر ایشته مثال

صوابه کل هم بند کل هم زند کل ای بی مثال

در بیان حرف الف و کذا

آخرین هرفین اسم الف و اولاً

اول ندان چون در درین شهرها و احمد

یعنی ای احمد دخی ای شے دمکدر مغنی

اولین مد که کلیدی بو اولر مغنی

یعنی احمد دخی ای شے بزرگ مغنی

از برایت ای طالب ای شے دخی ای احمد

گاه نذبه

گاه نذبه و استغاثه بیرنه ایراد اولنر

آنده معنای طرین هم طرین بولنر

قرتا در ذرا در بیجا کیمی گاه ایلی کلام

اورتے گنده ربطا چون در ای هام

گاه اولر تیز بین لفظا چون کلور گفتا دنر

کم سوادل دن صکره معنای جوابه چون اولر

گاه مطلق زاید اولر سرفار ایدنر

سرفر معنای دانی کنی ایرت
 گاه مصادر اولینه داخل اولر زاید
 می فشردن ده در افشردن ای محبوب
 آخرین کمال اول شسته آخر ای جوان عیان
 اول صفت ای چون اولر است
 دان و بین امر اولدی اناد اخی بینادر
 هم توان امر اولدی ایست انده توانادر
 در بیان

در بیان حرف با فاعلان فاعلان

کله کل آمدی با مضارع اولینه هر قی

داخل اولر اولر استقبال ای چون ای شاه من

بکله کیبی قی غیره اول شسته ای سر

اولر اولر تعدید ای چون ایرت مثال ای

دی خانه رفتن و گاهی قسم ای چون اولر

کر مثالینی صورت آریک کیشم تودن

گاه در معنای نظر فیت ای چون اکلر

مَنْ كَانَ فِي شَيْءٍ أَوْ دَهْ أَوْ تَرْدَمْ دَنْ

كَاهِ مَطْلُوقٌ ذَا بَدَأٍ أَوْ لَرَمْ بَشْرًا نَزْدَنْ

أَيُّ أَخِي بِلِحْلِ كِهْ أَنْدَرْ شَكْرًا مَعْنَا مَعْنَا دَرْدَنْ

در بیان حرف تا **و** کذا

تَا يَهْ كَلْدَكْ أَوْ لَدَخِي يَنْدَرْدَرِ اَيْشْتِ حَوَابْ

تَا دِ سَا كِنْ اِسْمَهْ وَفَعْلًا اَوْلَتْ اَوْلَ رَضَا

يَعْنِي اِسْمُكَ دَخِي فَعْلُكَ اَخْرِي نِهْ اَوْلَا

اولر اول

116
اَوْلَرِ اَوْلِ اَلْبِتِّ فَطَابِ اَيُّونِ مَثَالِنِ كَوْرُ

جَانْتِ وِدَاخِي كَرْتِ هَمْ چِشْمَتِ وِهْمِ رِسْمَتِ

دِيدِمَتِ هَمْ بِيْنِمَتِ هَمْ يِرِكْمَتِ هَمْ كَفْمَتِ

جَمْعِي تَانِ كَلْدِي نُوْتَا دِ سَا كِنْ كِهْ دِكْلَهْ مَثَالِ

عَمْرَتَانِ وِ چِشْمَتَانِ وِ جَانْتَانِ اَيُّونِي مَثَالِ

در بیان حرف جیم **فَاعِلَانِ فَاعِلَانِ فَاعِلَانِ**

اَخْرِي نِهْ جِيمِ سَا كِنْ شَاهِدَا

هرچن اسمک اگر اهل اولاد

اخرنده ابع اسمک اگر

ها اولاد اگر ای تعویب اتسکر

جیم ساکن قیلنر البتہ ہا

گورستانی نیجہ درای دلویا

فارسیدہ ساوہ تعویب اتسکر

دینار ساوج ایاشیرین خبر

چہ کہ ہا

چہ کہ ہا در آخری اول ہادی

غیر ملفوظہ در ایستہ ای اخی

بلکل استفہام اد دلر ای فضول

عالمان چہ راز غیر ذوالعقول

چہ ببری و چہ ربودی چہ کنی

چہ خری و چہ دھی و چہ کنی

در بیان حرف ال فاعلان فاعلان فاعلان

دال که بکلی آمدی قاعده بونده ندر
هر چن ما قبل ساکن اوله مهمل دال اولد
کردودانی هر کیسی لیکل افصح اولدر
در محل دال مع دال مهمل او قنر
در زبان پارسی فرق میان دال و ذال
یادگیر از من که این نزد افاضل
پیش از در لفظ مورد کرسی و ساکن است

دال خوان

دال خوان آنرا و باقی جمله دال محست
هم دخی اهل لغت اکثر کتابنده شها
ذال مع با زمد قلا دینه علت نه اولد
فارسیده دال مع اولمد و غندن دخل
یاندند ای صام آبی دخی نظم ای کل
بلکه ای شافیه ده دخی استعمالده
فرس اهل شعریه بیت ده دخی مالد

دال مهمل بر له ذال مج اما دالر

فوق آندن او تری باز ما دلر ای برهنه

در بیان حرف د ا با الف و کذک

د ا ا لقله ای جو انک تعدیه ای چون کلور

کم حرا و هم ترا سا که بکا دیک اولور

د اخی لام جاره معنانه کضیفن ای چون

اولر اول د ا ایست ای طالب متالینی کنون

این نظامی

این نظامی د ا است یعنی بو نظامینک در

این ضامی د ا است یعنی بو ضامینک در

هم قسم ای چون کلور یاد ایت متالینی نینه

کم خدا دینک بر هر خدا معنانه

هم دخی ز اید کلور کورد کرا اول کرا اولیا

معنی به اصلا خلک کلر ایا محبوب ما

در بیان حرف ذ ا و کذک

از الفله هم الفیزین و عن معنانه

ابتدا ایچون در رایت مثالینی

امدم از کوفه یا از احراض رستم ای طیب

رفتم از موغله زنادانان ره عیدم ای

در بیان حرف شین و کذک

شین ضمیر غایب اولدی لایق اولدی ای

آخرینه اسمک و فعلک مثالین ایلک یا

جانش

جانش و داخلی تنش هم دیدش هم گفتش

زلفش و ابرویش و یکسستمش

جمعیشان در جانشان و داخلی دیدشان در

زلفشان و خالشان و داخلی گفتشان دین

در بیان حرف کاف و کذک

کاف سالن کلیدی تصغیر ایچون و خوبک دین

هم زنگ هم خردک و هم داخلی خوبک دین

کُلُّهُنَّ اَمْدِي كَافٍ مَلِكُ سُوْرَةٍ اَخْرَجِي هَا اَوَّلًا
لِيَكُنَّ سَاكِنًا اَوَّلًا اَوْ اَصْلًا تَلْفِظًا اَوْ مَلِيًّا
كَمَا اَسْمُ اسْتِعْمَالًا اَوَّلًا كَمَا هِيَ اَدَاةٌ
مَوْجِبَةٌ لِسْمِ اسْتِعْمَالِ اَوَّلِ اَيِّ خَوْنٍ صِفًا
ذُو الْعَقْلِ اَوَّلًا وَلَنْكَ اَيُّ ذَالِكِ ذَاتِنَا
يَعْنِي كَم مَعْنَاكُمَا اَيْشِيَّتَ مَتَالِيْنِي يَنْه
مَوْكِهِ جَوِيْدًا يَابِدًا وَهَمَّ كَيْ جَسْتِ وَكَيْ نِيَا فِت

کرم رساند

کرم رساند با مرادش هر که در کاری ستا
گر اداآت اوله ایشیتگی اولدنی کی اولور
ایکی نینه آورته کسنده اید تباط ایچون کلور
یا صفتله داخی موصوف آورته کسنده املر
دل که عاشق شد بشدم ای پیری بیکر دنر
یا که معلولید علت آورته کسنده ای جوان
کرم بیزن که تاب کرم دارم ز کوزنی کوران

یا معنی بیل غایت، اوردی سنده یا زلد
کوش تا که بی دسی مطلق در کان در
در دیگر معنی معنی معنی معنی
کهای برادر برادره تعلق اول ای برتا
اگر سینه ادا سنده تو اول سرجانا
دین گفتیم که جونی تو بگفتا که شکر کردم
بگفتیم که ز که سردی بگفتا که از فلان

دبیان حرف

در بیان حرف میم فاعلان متاعین

کلمه اول لینه دا فل اولور

میم معنی معنی معنی معنی چون قینور
مکن و هم معنی معنی معنی

مید و هم حرو دخی میفرا
متکلم ضمیر و در و قتا

میم ساکن قین و ای برتا

یکم و چارم و دوم شاه
در بیان حرف نون و کذاک

نون ساکن علامت مصدر

کلمه آخر نونه ای سرور

اولوی ایست مثالنی بدن

بودن و هم شدن دخی کردن

نون مفتوحه نغی چون اولوی

اسم و فعل آخرینه داخل اولور

جانم و هم تنم کنم د تلور

جمع مان کلدی بای مان کیری

فکر مان کیری رائی مان کیری

هم دخی بیم ساکن ای دانا

عددان آخرینه داخل اولور

عدد ایچون اولور دئر مثلا

یکم و چارم

ناگس و نامبارده و ناخرد

داخی نایاک و هم دخی ناکرد

در بیان حرف واو فاعلان فاعلان فاعلان

و او مفتوحه عرب د یلنده عطف ایچون کلور

اچلایین فار کسیده داخی عطف ایچون اولور

هر قنن بر فعلی بر فعله قلاسن عطف سن

یا بر اسمی قبیل سن بر اسم عطف ای یار سن

کلمه اولنده ای قاری

د کلمه آنک متالینی نکلند

نرو دهم نرو ویدونشود

نشود هم نبد دخی نشده

نگدشت و نرفت و هم نیده

اسم داخل اولر گهای اما

بر الف داخی زاید اولر اگا

ناگس و

آخری معطوف اولانک حرف تریل اولریا

حرف مد اولور بر و او مضموم شها

یا ز معطوف فیله معطوف علیه اورتا

ذالید ای محبوب من دکل حمالینی

پادشا و صوفی و مینو و نور و هم دخی

دی ضیا و نی ضیا و جو و صوفی ای

سکن الاخر اول معطوف اگر دکل

معطوف فیله
انده

۱۴۶
انده معطوف فیله معطوف علیه اورتا

یا ز لریبر و او کم اصلا تلفظ اولمز اول

آخری مضموم اولر الحق ای احر

یعنی معطوف علیه ای احر مضموم قل

جان و دل خرد و وزن دی گاه اشباع ای کمل

اوقی خرد و وزن ضرورت اولری ای جوان

یعنی معطوف علیه ای اشباع قل ای

گر مضاف آخری اولایا یا

ساکن اولایا بیت ایابری

در زمان سن مضاف آخری

ایله مکسور دی پیرول زنی

صوفی عشق دی و یا خود کن

صافی آب ای مصاحب

موقین آخری پیر اسمک اول

ساکن الاخر اولان معطوفده کاشی

کم سکون او زره قلیند وقف اول ای پیر

حرف عطفی آنده ای طالب معنی قل

قاعده بویل در او قی و از بر ای کل

در بیان اضافت فاعلان متعین

کله آمدی اضافت شاما

قاعده آنده کورلم نه اول

گر مضاف

وَأَوْ يَا خُودَ الْفِ اِيَادَانَا

گرمضاف ایلمد ائی دلکنه

یای مکسوره یازله اخرنه

دنه پیر وای توغنی باشد

دخی ابروی تو خراشاید

چین اسمک آخری اولسا

معاکه ملفوظه اولمیا اصلا
گرمضاف

گرمضاف ایلمد دلرک ائی

نه درم طالبانه دکله بینی

گرتود اخرنه شاه من مهره

که اول تکسور اول کلن مهره

اوقتی جانانه دمن ائی دانا

دخی پیر وانه شمع جانا

در بیان صفت خراکدک

هم صفت ده اضافه بکند

هم مخلده ایشته آیا

دنه آبروی مشکین ای دانا

دخی محبو به در طرفه اشها

دخی صوفی در صافی در کافی

دخی عشوق دلبر وافی

در بیان حرف ها فاعلان فاعلان فاعلان

ها
یا به کلدک

ها
یا به کلدک فاعل و مفعول آخره کلود

یعنی اسمک آخرینه داخلی هم داخل اولود

لیک اصلا معی بلفظ اولمرا اینه دنر

هم شکوفه هم ورسته رفته شاینده دنر

هر چی بر نشسته نکل مقودار بی بلسم دینک

هم دخی بر نشسته نکل الواننی بلسم دینک

شول اسمکم دلالت ایده انک مقودار به

آخرین مفتوحه قل برهاکتور اندازند
غیر محفوظ اوله اولها یعنی دی روزه طعام
کردم که استر بسک ای محبوب بر کونلک
هم دی بر کونلک طعامه ای سر روزه شراب
هم دخی فرزندیک اله او قی کوتر نقا
هم سیاهه چشم و هم داخی کیا هم چشم اولو
بوالکسی کوز قراسینه اغینه دال در

در بیان

در بیان عرف یا کونلک

اولا و حدت اجون دریای وحدت دینل
اسمک آخر نه اولاش کور متالی نجه در
پادشاهی دی ای محبوب من هم دی که
یعنی بر یک دخی بر یادش در معنی
هم خطاب ای چون کلور دیر لرا کما یاه خطاب
اسمه و فعله اولر لاجق او یا ایست

جواب

کردی و گشتی و هم بخونی و جان منی
هم شوی و هم دهی هم جان و جانان منی
گاه صدر ایچون اولردینلر شوخی ممکن
عادی کن ان رقیبانرا بکن از بیخ و بن
گاه سبت ایچون اولر کورده تالی بیخ در
ای پسر تلخ و کسیر نی و هم ترشی دندر
گاه یای سبت اخر نه جیم قل زیاد
نون

Süleymanî II. Kütüphanesi	
KİTAP	<i>Esat ef.</i>
YERİ	
Eski Kayıt No	3221

ابراهیم بکره دفعا
بوغه انداخته

بزم علی بکره فرزند شریف

دفعه

قران

ابراهیم بکره

باغ فطری

عسل

۲۰

۱۰

۵

۵۲

عسل

۴

۳۰

۳۰

حاجر حیدر علی عارده

قنی او علنه
و سر
مسل

عسل

۱۸

۲۲

۳۰

۵۰

۵۰

بزم اکا ویره جگر
بویا لوز طونلون

۹۰

قصر او علنه
عسل

۶

۱۶

اللهم صل على محمد و آل محمد
و صل على علي بن ابي طالب و ما جرى به ملكك

و صل على ابي عبد الله و صل على من جالس عليا فكثر فيه لفظه

فقال قبل ان يقدم عليك اللهم و محمدك اشهد ان لا اله الا انت

استغفرك و اتوب اليك الا عذر الله له ما كان في قلبه و ذلك مصابيح

و عن ابي عبد الله رضي الله عنه عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله

عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله

عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله

عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله

عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله

عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله

عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله عن ابي عبد الله

يوم نخشته المكتفين منصوراً على الظرفية
بفعل مؤخر قد لا تشاء بضم السين
العبارة عن حصن وشدة كمال فطاعة
ما يقع فيه من الطاعة العامة والداوية
العامة كأنه قبل يوم نخشته المكتفين بجمعهم

إلى الرحمن بغير نصب على الكسرة لئلا يفتقر
مقدم فيه نصب به اللفظ على الله عليهم وسلم أي
أذكروا لهم بطريق الترخيب والترهيب
يوم نخشته شرب ساعتي

أفندي رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ رَحْمَةً
وَاسِعَةً